

DOMOVINA

Upravišтво »Domovine« v Ljubljani — Knafjeva ulica 5
Uredništvo »Domovine« — Knafjeva ulica števil. 5/II.,
telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 din., polletno 18 din.,
celoletno 36 din.; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno
12 din., polletno 24 din., celoletno 48 din. Amerika letno 1 dolar.
Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani št. 10.711.

Novi papež se imenuje Pij XII.

V nedeljo bo slavnostno kronanje novega poveljarja katoliške cerkve

Dne 2. t. m. je bil izvoljen za papeža dose-
danji vatikanski državni tajnik kardinal Eu-
genio Pacelli, ki je bil doga leta najtesnejši
sodelavec pokojnega papeža Pija XI. in nje-
gov zaupnik. Novi papež je prevzel ime Pij
XII. Volitve so trajale samo en dan in je Pa-
celli že pri tretjem glasovanju dobil potreb-
no dvotretjinsko večino. Na izid volitev je
pred cerkvijo sv. Petra čakala velikanska
množica ljudi.

Po izvolitvi je papež Pij XII. stopil v za-
kristijo sikstinske kapele, kjer so ga oblekli v
papeško obleko, nato pa je šel v kapelo in se
vsedel na stol. K njemu so začeli prihajati
kardinali po starosti in mu poljubljali prstan
na roki. Papež pa je vsakega posebej dvignil
in poljubil. Kmalu zatem se je Pij XII. po-
javil v pontifikalni obleki na balkonu cerkve
sv. Petra in blagoslovil množico, ki ga je nav-
dušeno pozdravljala. Slavnostno kronanje no-
vega papeža Pija XII. bo v nedeljo 12. t. m.
in sicer na balkonu cerkve sv. Petra za bla-
goslavljanje množice.

★

Novi papež je po rodu iz Rima in je bil ta-
ko prvič po 218 letih pet Rimljan izvoljen
za papeža. Zadnji Rimljan, ki je bil izvoljen
za papeža, je bil kardinal Conti, ki je vladal
pod imenom Inocencij XIII. Izvoljen je bil l.
1721. Novi papež šteje 63 let in je bil izvoljen
prav na svoj rojstni dan.

Iz delavskih prijav za sta- rostno podporo veje silna beda

Lani je bilo izpopolnjeno naše socialno
skrbstvo z zakonom o starostnem in inva-
lidnem zavarovanju delavstva. Zakonite
rente za invalidnino se bodo začele letos 1.
septembra. Je pa mnogo delavcev, ki ne bo-
do mogli biti več deležni starostne ali in-
validske rente, ker niso izpolnili potrebnih
pogojev, ki jih predpisuje zakon. Za te de-
lavce je bil ustanovljen poseben podporni
sklad za onemoglost in starost. Podpora, ki
jo bodo dobivali delavci iz tega sklada, si-
cer ne bo dosegla višine redne rente, ven-
dar pa bo znašala mesečno okrog 200 din.

Prijave za to podporo se morajo predlo-
žiti do 1. julija pri krajevnem okrožnem
uradu za zavarovanje delavcev. Mariborska
izpostava okrožnega urada te prijave že
sprejema. Dosedaj se je prijavilo za podpo-
ro samo iz Maribora okrog 100 delavcev, ki
so že dovršili 70 let starosti ali pa so kot
invalidi nesposobni za delo. Računa pa se,
da se bo to število še pomnožilo.

Prijavo za podporo iz podpornega sklada
za onemoglost in starost morejo vložiti delav-
ci, ki štejejo nad 21 let in ki so bili po 1.
juliju l. 1925. zavarovani pri osrednjem
uradu za zavarovanje delavcev za primer
bolezni najmanj 250 tednov, potem pa de-
lavci, ki so dovršili 70 let starosti in so bili
zavarovani najmanj 500 tednov. Vsi onemo-
gli in stari delavci pa morajo dokazati, da so

Papež Pij XII. je tudi prvi papež, ki je bil
izvoljen v času po sklenitvi konkordata med
Italijo in Vatikanom. Novi papež je znan po
svoji veliki pobožnosti in izobrazbi. Ob izvo-
litvi je prejel nešteto čestitk iz raznih držav.
V imenu naše vlade sta mu čestitala ministr-
ski predsednik Dragiša Cvetković in zunanji
minister dr. Aleksander Cincar-Marković.

Italijansko časopisje izraža zadovoljnost z
izvolitvijo Pacellija za papeža. Se posebno za-
dovoljnost nad tem dejstvom kažejo v Fran-
ciji. Tam doslej nobena prejšnja izvolitev po-
glavarja katoliške cerkve ni bila sprejeta ta-
ko pristržno kakor izvolitev papeža Pija XII.,
o katerem pravijo, da je kazal zmerom viso-
ko razumevanje za tisočletno kulturo franco-
skega naroda ter je vedno izjavljal, da bo
podpiral Francijo, kadarkoli bo potrebno.

Nemški tisk obravnava zelo obširno izvo-
litev kardinala Pacellija za poveljarja katoli-
ške cerkve. Vsi nemški listi prinašajo obširne
življenjepisne novega papeža in pristavljajo,
da ni posebno naklonjen Nemcem.

V Zedinjenih državah pa spet s posebnim
zadovoljstvom pišejo o izvolitvi kardinala Pa-
cellija za poveljarja katoliške cerkve. Njego-
va izvolitev se smatra za jamstvo, da bo sv.
stolica nadaljevala politično in socialno smer,
ki sta jo vodila papeža Pij XI. in Pij X. V
Ameriki so prepričani, da bo novi papež znal
držati cerkev nad strankarsko politiko v vseh
važnih vprašanjih.

siromašni in so navezani edinole na podpo-
ro, da nimajo rente za primer onemoglosti,
starosti in smrti, niti rente za primer ne-
zgode, ki bi bila višja od podpore, ki jo bo-
do dobili iz navedenega sklada.

Ni dvoma, da je velikega pomena za naše
razmere starostno zavarovanje delavstva.
Podatki, ki jih prosilci navajajo v svojih
prijavah, kažejo obupne razmere, v katerih
žive stari delavci, ki so bili pustili vse svo-
je moči v tvornicah, a zdaj skoro umirajo
od lakote. Enako bedne in še bednejše so
razmere, v katerih žive onemogli delavci.
Mnogo izmed njih je jetičnih, a imajo po
vrhu družine. Ta mala podpora jim bo pač
zelo dobro došla, toda zadoščati jim ne bo
mogla. Potrebno bi bilo še kaj ukreniti da
se tem bednikom pomore vsaj do kolikor
toliko človeka vrednega življenja.

Od divjačine ima kmet veliko škodo

Z dežele smo prejeli:

Kmečka borba proti škodljivcu zajcu je že
silno stara, vendar pa doslej še ni imela po-
sebnih uspehov. Lovci zakupniki se izgovar-
jajo, da plačujejo občinam lepe tisočake, za
katere tudi hočejo imeti povračilo v divja-
čini. Toda če le malo pomislimo, lahko ugo-

tovimo, da se korist, ki jo ima občina od
lovske zakupnine, ne da primerjati s škodo,
ki jo kakšno leto napravi zajec.

Če zajec močno ogroža velike mlade sa-
dovnjake, se ta škoda sploh ne da pravilno
oceniti. So leta, ko napravi zajec pač tudi
desetkrat več škode, kakor pa ima občina
koristi od lovske zakupnine. Izgovor, da se
da drevje proti zajcu zavarovati, ne drži za-
radi tega ne, ker v hudih zimah navadna
sredstva ne zadržijo zajca, da se ne bi lotil
mladega sadnega drevja. Zares zanesljiva
sredstva, na primer primerne ograje, pa so
v današnjih hudih časih predraga.

Podobno velja za drugo divjačino, ki vsa
dela kmetu le škodo. Divjačina mora žreti,
in jasno je, da si išče hrano v sadovnjaku,
na njivi ali travniku.

Naposled pa od divjačine tudi sam lovec
nima posebne koristi. Lov je pač le sportna
zabava, za katero mora plačati račun kmet.
O odškodnini, ki jo tu ali tam dobi kmet za
veliko škodo, se ne izplača govoriti. Preveč
je zanj poti, a ko jo dobiš, imaš morda le
poti plačane, škode same pa ne.

To so same suhe ugotovitve, proti kate-
rim je vsak drug izgovor jalov. Zato bi bi-
lo potrebno, da se temu napravi nekaj ko-
nec. Obstojne predlogi, ki gredo za tem, da
bi bil lov last zemljiških posestnikov samih.
Nedvomno bi bila taka rešitev lovskega
vprašanja najpravičnejša!

Potrebe in težnje naših vinogradnikov

Pred dnevi sta bila v Ljutomeru v dvorani
Zavratnikovega hotela vinski sejem in
razstava vin, ki ju je priredila ljutomerska
podružnica Vinarskega društva. Na razstavi
je bilo 206 vzorcev sortiranega in mešanega
vina. Največ vrst je razstavil ljutomerski
vinogradniški okoliš in sicer 166 vrst; sle-
dila sta štrigovski okoliš z 28 in radgonski
z 12 vrstami.

Za razstavo in sejem je vladalo veliko za-
nimanje in je bilo prodanih nad 650 hektoli-
trov vina. Le škoda, da ni bilo kupcev iz
tujih držav.

Ljutomerska vinska razstava in vinski se-
jem sta za naše vinogradnike velikega po-
mena. Tako se zberejo vzorci vsega vinske-
ga pridelka na enem mestu, kjer se lahko
kakovost posameznih vrst vin in tudi način
pridelave in shranjevanja strokovnjaško oce-
nita. Iz takih ocen se potem lahko razvidi,
kje in kako je treba izboljšati naš pridelok,
da bo ustrežal, kajti danbolanes domači in tu-
ji kupci iščejo le res prvovrstna vina. Čim
boljša so vina, tem višje so cene in tem več
koristi ima naš vinogradnik za svoj trud.
Tudi kletarstvo se da na podlagi takih vin-
skih sejmov in razstav oceniti. Čim boljše
je kletarstvo, tem boljše so vina. Nič ne po-
maga, če je vino dobro, pa je kletarstvo sla-
bo.

Ob priliki razstave je bilo tudi veliko zbo-
rovanje vinogradnikov, ki ga je vodil pred-
sednik ljutomerske podružnice g. Zemljč.
Na zboru so bile postavljene nastopne zahte-
ve:

Zniža naj se trošarina na vino, ki povzro-
ča, da so cene vinu visoke. Ukine naj se
uvozna carina na modro galico, ki je silno
važen pripomoček v vinogradništvu proti
peronospori. Podeljujejo naj se brezobres-

na posojila vinogradnikom za obnovitev vinogradov. Naj se z zakonom določijo najnižje meje mezd za viničarje in druge delavce, kakor to določa uredba za drugo delavstvo.

V Ljutomeru naj se ustanovi velika združna vinska klet, kjer bi vinogradniki

lahko shranjevali svoj pridelek, da bi bil bližji trgovinskemu središču. Na ta način bi razni trgovci sami lahko prišli na lice mesta in pokusili vina. Lažji in cenejši bi bil na ta način tudi odvoz, kakor je sedaj po izredno slabih cestah iz vinogradov. Pri takem prevozu se vino tudi pokvari.

Položaj slovenskih samoupravnih hranilnic se boljša

Zveza slovenskih hranilnic je zbrala podatke o gibanju vlog pri včlanjenih 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah, ki kažejo razveseljivo sliko. Ker večina hranilnic še ni pripisala obresti vlagateljem za l. 1938., je mogoče primerjati le stanje vlog brez obresti.

Vloge na knjižice kažejo dvig od 603 milijonov na 636 milijonov dinarjev, vloge v tekočem računu od 402 milijonov na 451 milijonov, skupne vloge pa od 1.005.391.520 na 1.087.251.460 din., torej za 81.859.940 dinarjev ali za nad 8%. Dvig je bil kljub temu, da so hranilnice v nemirnem septembru izplačale na 54 milijonov. Ko se bodo pripisale še obresti za leto 1938., bodo znašale vloge približno 1120 milijonov din. Pri 11 hranilnicah je bilo stanje vlog ob koncu leta 1938. višje kakor leta 1937. Vrstni red hranilnic po višini vlog (v milijonih) je bil ta-le: Ljubljana (mestna) 391, Ljubljana (banovinska) 200,5, Maribor (banovinska) 104,6, Maribor (mestna) 88, Kranj (mestna) 49, Celje (mestna) 31,2, Novo mesto (mestna) 27,8, Radovljica (mestna) 21,1, Vrhnika (občinska) 18,1, Šoventsi Gradec (okrajna) 17,2, Kamnik (mestna) 13,7, Ljubljana (hranilnica kmečkih občin) 12,8, Ptuj (mestna) 12,3, Krško (občinska) 10,9, Brežice (mestna) 9,2, Črnomelj (mestna) 8,5, Slovenska Bistrica (okrajna) 8,2, Škofja Loka (mestna) 7,2, Sv. Lenart (okrajna) 6,5, Gornja Radgona (občinska) 6,2, Marenberg (občinska) 5,3, Ljutomer (mestna) 4,3, Ormož (mestna) 4,2, Konjice (okrajna) 4,1, Murska Sobota (občinska) 4,1, Kozje (občinska) 3,3, Kostanje-

vica (občinska) 2,2, Rogatec (občinska) 1,5 milijona dinarjev.

Ker se je Mestna hranilnica ljubljanska odpovedala v l. 1938. zaščiti, so znašale pri 14 zaščitnih hranilnicah vloge 106,5 milijona dinarjev. Medtem ko so imele te hranilnice ob koncu l. 1937. le 7,1 milijona dinarjev novih (razpoložljivih) vlog, se je ta znesek predvsem po zaslugi likviditetnih kreditov Narodne banke potrojil na 21.971.162 din. Proste vloge predstavljajo pri nekaterih hranilnicah že skoro polovico vlog (na primer v Brežicah 43%, Ljutomeru 42,4%, Črnomlju 39%, Slovenski Bistrici 37,6%, Rogatcu 31,4%). Pri nekaterih hranilnicah še niso rešene prošnje za kredite Narodne banke. Oproščene vloge zaupajo vlagatelji po večini naprej svojim hranilnicam. Ti podatki kažejo torej precejšnje izboljšanje položaja na našem denarnem trgu.

Politični pregled

Za svetovno razstavo v New Yorku, na kateri bo zastopana tudi naša država, so v nedeljo zvečer

govorili po radiu prebivalstvu Zedinjenih držav in našim izseljencem Nj. Vis. knez namestnik Pavle, predsednik vlade Cvetković in minister za trgovino Tomič.

Na te govore so prispele iz Amerike, brzogovorne, ki izražajo iskreno zahvalo za ljubeznive

pozdrave Zedinjenim državam in newyorški svetovni razstavi.

Na zborovanju Kmečke zveze v Celju v nedeljo je govoril tudi predsednik senata dr. Anton Korošec o zunanji in notranji politiki. Poudaril je, da si naša kraljevina ne želi vojne in da se v tej smeri giblje njena politika. Govornik je dal izraza veselju.

da je prišla na dnevni red nova politika v razmerju med Srbi, Hrvati in Slovenci.

O vsebini in smotru te politike noče govoriti, ker je to uradna politika zdajšnje vlade, ki o njej lahko dajejo veljavne izjave samo člani vlade. Naša naloga je, je naglasil dr. Korošec, da to politiko vlade podpiramo. Že se ne poklicani strokovnjaki vsiljujejo za reševanje podrobnih vprašanj. Slišali smo že govornike, ki naravnost kvarijo politiko nove vlade. Dalje je dr. Korošec dejal, da je s padcem prejšnje vladavine prišlo v politično ozračje več svobodnega zraka. Toda ne smemo misliti, da se sme zdaj vse storiti, vse pisati in govoriti, kar kdo hoče. Položaj da je preveč težak. Spremembe v vladi da ne smejo nikogar motiti. Stalna je samo dinastija, ministri in vlada pa pridejo spet in gredo, kadar končajo svoje delo. Za one, ki so pametni, je še možnost, da se vrnejo. Tisti, ki niso pametni, se ne vrnejo več.

V nedeljo je v republikanski Španiji nastal prevrat. Ustanovil se je narodni obrambni svet in

odstavil Negrinovo vlado.

Vodstvo je prevzel od Negrinove vlade odstavljene republikanski general Miaja, ki je tudi sestavil novo vlado narodne obrambe. Miaja je izjavil, da je smoter njegove vlade, doseči čimprej časten mir s Francmom. Vse kaže, da se je ta prevrat izvršil v dogovoru s tujimi velesilami, ki žele, da se državljanska vojna v Španiji čimprej konča. V torek ponoči pa so se novi vladi uprli v Madridu komunisti, vendar je bil upor kmalu strt. Člani Negrinove vlade in nekateri drugi republikanski voditelji so zbežali v Francijo.

Po vestih iz Londona vlada med angleškimi državniki čeda je samozavestnejše razpoloženje in

angleški vpliv v Evropi je vedno bolj očit.

Vaški apostol

PO L. GANGHOFERJU PRIREDIL R. R. 35

Orožnika sta odvedla apostola, ki ga je posilil kašelj, kakor bi bil imel še zmerom dim v grlu. Nekaj kapelj krvi, pomešanih s peno, mu je steklo po bradi.

Vreščeca množica se je valila za orožnikom. Nihče se ni briga za ogenj, ki je počasi požiral kočo.

Iznenada pa se je začul presunljiv ženski krik. »Jezesmarija! Naša streha gori!«

Iskra »coprniškega ognja« je zažgala nekaj, česar ne bi bila smela, — lastnino dobrega kristjana.

Potem so se vsi ljudje obrnili in poskušali z drogovi, ki so imeli na koncu mokre cunj, zadušiti ogenj na škodlasti strehi sosedove hiše.

Prišli so prepozno. Ogenj se je že preveč razpasel.

V župnišču so bila hišna vrata zaprta in oknice zapahnjene. Katra je po starih izkušnjah postala previdnejša. Ko je Janez pribežal s svojo Liziko in s Kajžarico v zavetje župnikovega doma in ko se je zunaj začelo divjanje množice, Katra ni prišla več v izkušnjo, da bi bila pridigovala župniku, naj bo previden. Tresoč se od strahu za usodo župnišča se je izmuznila iz svoje sobe, zaklenila hišna vrata in zaprla vse oknice, kakor se dela poleti, če visi na nebu rumenkast oblak, ki obeta točo.

Tako je bilo župnišče v vseh strahotah te noči varno. Komaj da se je slišal vanj kakšen izgubljen krik iz daljave. In ko se je Kajžarica zbudila iz svojega strmenja, ji je župnik pomirljivo pobožal roko: »Nič se ne vznemirjajte! Jutri bo že vse dobro!«

Čez nekaj časa je rekel: »Naj počno fantje nocoj svoje neumnosti! Jutri jim bom v velikončni pridigi že pošteno otrebil ušesa!« Nato je potegnil iz pipe in zadovoljno pogledal mladi par, ki je sedel na zofi: Janez ves miren, Lizika pa vsa zasanjana, še zmerom drhteča, kakor bi se ne bila mogla sprijazniti z mislijo, da je danes njen najsrečnejši dan. Če je iznenada krčevito stisnila roko svojega ljubega, ni storila tega iz skrbi ali hrepenenja, ampak samo zaradi tega, ker je mislila, da samo sanja. Sedela je na robu, za katerim je imela zofa svojo globoko jamo. Kuharica Katra pa se ni hotela spomniti blazine, s katero je vselej za gospoda župnika tako skrbno pokrila to jamo.

V molku, ki je zavladal, je pihal gospod Felician sinjkaste kolobarje dima predse, tako spretno, da je nov kolobar vselej zlezal skozi starega. Potem se je obrisal okoli ust in dejal: »Vesel sem vajine sreče. Lahko mi verjameš, Janez! Tooooda! Kaj bo rekel tvoj oče?«

Janez se je poskusil nasmehniti. Pogledal je Liziko v oči in ji stisnil roko. »Ko bo oče Liziko prav spoznal, bo vse dobro. V to pa trdno verujem!«

Beseda grbastega apostola! Zdaj, ob tej uri! Vsakdo v sobi si je ob njej kaj mislil. Trenutna tišina, tista tišina, o kateri pravi pregovor, da nastane takrat, kadar gre angel skozi sobo.

Janez je zasopel in rekel: »Čisto se z očetom še nisem pomenil. Mislim pa —«

»Janez,« mu je segla Kajžarica v besedo, »svojo kri bi dala, da bi bila moja hči srečna, — toda tvoj oče ne sme nasprotovati. Z njim se ne smeš sporeči —!«

»Le molčite, botra!« Gospod Felician je pomolil Kajžarici pipo pod nos. »Naj Janez govori! On se bo oženil, ne stari Gozdnik. Kaj si mislil, Janez?«

»Mislim, da očetu ne smem zameriti, če se upira. Zaljubljen ni, boji se pa hudobnih jezikov. Toda počasi se bo že vse pleglo.« Janezove oči so proseče obvisle na župniku. »Vi, gospod župnik, bi pa lahko dosti pomagali. Pri očetu in pri ljudeh. Zaenkrat pa mislim, da bi bilo najpametneje če bi naju jutri z Liziko že prvič oklicali. Potem bo oče vsaj vedel, pri čem je. A ljudje? Ko bodo videli, da si je Gozdnikov Janez izbral Liziko, se bodo pomirili. Nekaj ima, človek že od tega, če je županov sin.«

Gospod Felician se je posmejal, kakor bi se mu bilo začelo svitati, kako misli Janez izpeljati. »Takooo? Potem moram pa že nocoj napraviti ženitovanjsko izpraševanje?«

»Da, gospod župnik!« Kako hitro je prišel odgovor. »In mene ni treba izpraševati. Ja z svoj katekizem že znam! Saj veste!«

»Seveda! No, čeprav brez Poncija Pilata. Pa to ni tako hudo. Kaj pa ti, Lizika?« Obe roki je položil gospod Felician na mizo in pogledal Liziko v oči. »Kako je pa s tvojim katekizmom? Ali ga imaš rada, Janez?«

Nič odgovora. Toda če bi bila Lizika povedala za celo knjigo besed, ne bi bila mogla povedati več, kakor so povedale njene oči. »Dobro!« je prikimal gospod Felician. »Dobro znaš svoj katekizem. Boljšega mi ni treba. Tako moram pač —«

Tedaj se je nekdo v kotu zganil. Katra je vstala in šla iz izbe. Kakor bi bila zbežala.

Nekaj časa je gospod Felician strmел v vrata, ki jih je bila kuharica kar preveč odločno za seboj zaprla. Potem je vstal in odložil pipo. »Malo počakajte! Takoj se vrnem!« Šel je v vežo. »Katra, kaj pa ti spet ni prav?«

»Ali sem kaj rekla?« je razdraženo odvrnila kuharica.

»Toda, ker ste že sami začeli: šla sem iz sobe, ker nisem mogla poslušati, kaj ste počeli s katekizmom.«

Tudi Francija je vedno bolj nepopustljiva, kakor izvaja italijansko časopisje. Vse kaže, da je Anglija že močno oborožena. Italijansko časopisje piše, da hočejo zapadne velesile zdaj izsiliti mir z ustrahovanjem. Med drugimi naglašajo »Giornale d'Italia«, da bodo angleška skladišča v nekaj mesecih polna orožja in municije, kar bo imelo za posledico, da bo angleška samozavest še večja.

Glede na razne vesti, da se hočejo Slovaki odcepiti od Čehov, poročajo iz Prage, da je vse to brez osnove. Te dni se je v Bratislavi vršila skupna seja slovaških ministrov in poslancev, na kateri se je sklenilo,

da ostane Slovaška v državni skupnosti s Češko.

Še ta teden bodo pogajanja slovaških ministrov z osrednjo vlado v Pragi, da se uredijo vsa medsebojna vprašanja.

Ob priliki 150-letnice ameriškega kongresa (državnega zbora) je imel predsednik Roosevelt govor, v katerem je naglašal,

da je nepremostljiv prepad med demokratično in totalitarno vladavino,

in navajal vse prednosti, ki jih uživajo Američani ob demokratični vladavini. Te prednosti je primerjal z življenjem onih narodov, ki žive pod osebno vladavino. Mi verujemo, je rekel Roosevelt, v svobodo, zajemčeno z ustavo, v svobodo, ki je v tesni zvezi s svobodnimi volitvami, katerih se udeležujejo svobodni moški in svobodne ženske.

V Varšavo je te dni prispel rumunski zunanji minister Gafencu, ki naj

okrepi stare zveze med Rumunijo in Poljsko.

Sprejem Gafenca je bil zelo prisrčen in poljsko časopisje brez izjeme naglašajo pomen sestanka med Gafencem in poljskim zunanjim ministrom Beckom. Naglašajo se tudi, da bo ta sestanek imel za posledico poljsko posredovanje sporazuma med Madžarsko in Rumunijo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Vsak dinar, porabljen za pravilno nego zob, Vam ustvarja kapital za vse življenje: zdrave, trdne in bele zobe!

SARGOV

KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na mariborskem sejmu so se trgovali za kg žive teže: debeli voli po 4 do 5, poldebili voli po 3.50 do 4, plemenski voli po 3.75 do 5.50, biki za klanje po 3 do 4.25, klavne krave po 3.50 do 4.25, plemenske krave po 3 do 4, krave za klobasarje po 2 do 2.75, molzne krave po 4 do 5, breje po 3 do 4, mlada živina po 3.50 do 4.50, teleta po 4.50 do 6 din. V Ljubljani so bili voli po 2 do 4 din po kakovosti.

SVINJE. Na sejmu v Kranju so se za kg žive teže trgovali: špeharji po 10 do 11, pršutarji pa po 8 do 9.50 din. Svinjina je bila po 14 do 16, suha slanina pa po 22 do 26, svinjska mast pa po 19 din kg.

KRMA. V Kranju se je trgovalo seno po okoli 100, v Slovenjem Gradcu pa po 75 din 100 kg. Slama ima po raznih krajih zelo različno ceno, trguje se od 25 do 75 din za 100 kilogramov.

SIROVE KOŽE. V Kranju: goveje po 11 do 13, telečje po 14, svinjske po 6 do 8 din, v Slovenjem Gradcu: goveje po 12 do 14 din kg.

KROMPIR. Po naših mestih se trguje povprečno po okoli 100 din za 100 kg.

MED. V Kranju se je čisti med prodajal po 22 do 24 in v Slovenjem Gradcu po 20 din kg.

VOLNA. V Kranju je bila oprana volna po 34 do 36, neoprana po 24 do 26, a v Slovenjem Gradcu oprana volna po 20 in neoprana po 10 din kg.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 7. t. m. v devizah (s prišteto premijo):

1 holandski goldinar za 23.18 do 23.56 din;
1 nemško marko za 17.58 do 17.75 din;
1 angleški funt za 204.85 do 208.05 din;
1 ameriški dolar za 43.50 do 44.11 din;
100 francoskih frankov za 115.55 do 117.85 din;
100 češkoslovaških kron za 149.85 do 151.35 din;
100 italijanskih lir za 229.95 do 233.05 din.

Vojna škoda se je trgovala v Zagrebu po 480 do 481 din, nemške klirinške marke pa po 13.80 din.

Sejmi

12. marca: Gradec v Beli krajini, Dolenji Logatec, Drnovo, Radovljica, Sv. Jurij ob južni železnici, Sv. Lovrenc na Dravi.

»Kaaaj?«

»Kakor ne bi vedeli, kakšne stroge predpise so poslali iz ordinarata in kako ostri bi morali biti pri ženitovanjskem izpraševanju.«

»Takooo? Zdaj pa kar naenkrat ta strogost zaradi katekizma? Katra, Katra, ali si pozabila, kako si me pregovarjala, ko je bila Jeznikova pri izpraševanju? Le potolaži se! Saj boš zdaj imela poroko pri Gozdnikovi!«

»Za to bo pa Gozdnik dosti dal!«

Gospod Felicijan je kar zrasel: »Kaj pa tisti lepi mir, ki sva ga sklenila danes po vstajenju?« Potem pa še odločneje: »Zdaj ti moram pa nekaj reči, Katra! Jaz se vselej postavim na tisto stran, kjer vidim dobro in pravo. Ti se lahko s svojim želodcem postaviš na drugo stran! In da boš takoj vedela: dokler se Janez ne oženi, bosta ostali Kajžarica in Lizika pri nas v župnišču. Če ti to ni všeč, Katra, bom moral pač na stara leta pogledati za gospodinjjo, ki bo z mojimi gosti obzirnejša, kakor si ti!«

Ko je Katra strme poslušala in čedalje bolj bledela, je nekdo pozvonil.

»Kdo je?« je vprašal župnik.

»Jaz! Odprite!« Čisto počasi in mirno je rekel neznani gost te besede. »No, odprite! Nekaj vam moram povedati!«

Gospod Felicijan je spoznal po glasu občinskega slugo in je hotel odpreti vrata. Bila so zaklenjena. Obrnil je ključ. Ko je stopil na prag, je začul kričanje, v daljavi pa je zagledal ognjeni soj. »Pridni fantje! Dobri ljudje! Lepe reči počenjajo na veliko noč!« Glas mu je drhtel in spet je zaklenil vrata za seboj, kakor bi se bil bal, da ne bi kakšen glas prodrl v njegovo sobo.

»Dober večer, gospod župnik!« je mirno rekel občinski sluga. »Petra boste morali iti obhajati!«

»Jezes! Koga?«

»Češkega Petra!«

»Ali je spet zbolel?«

»Meni se zdi, da mu ni hudega. Malo krvavi. Saj je taka gora! Seveda, ne razumem se jaz nič na takšne reči. Orožnik je pač rekel, da Peter ne bo več dolgo, in me je poslal k vam. Sicer pa takšen človek ne potrebuje še krščanske tolažbe! Zmerom je pridigal o ljubezni. In nocoj, — no, hvala lepa! Kar pojdite, gospod župnik! Orožnik je menil, da se mudi.«

Prestrašen se je gospod Felicijan zastrmel v učenjakov temni obraz »Orožnik? Orožnik?« Menda ni razumel, kakšna zveza more biti med orožnikom in bolnim Petrom.

»No, orožnika sta ga pač privedla. Leži pa v občinskem domu v kehi. Kar pojdite, gospod župnik, ker že hoče orožnik. Cerkovniku sem povedal. Ta je že v cerkvi.«

»O, ljubi Bog!« je zajeceljal gospod Felicijan. »Kaj se je le primerilo?« Ne da bi bil čakal odgovora, je kar v copatah krenil proti cerkvi.

V zakristiji je bila luč. Cerkovnik je že vse pripravil. »Kaj ne, prečastiti? Prijazna noč!« Zavezal je župniku beli koretelj, da bi lahko hitro šel.

Hkratu pa je začel biti veliki zvon plat zvonca.

»Ali gori?«

»Lepo reč so skuhal fantje, da! Dve hiši so zasmodili!«

Na cesti se je slišalo drdranje brizgalke. Med plat zvonca se je vmešal še zvonček za umirajoče.

Gospod Felicijan ni utegnil več spraševati. Cerkovnik mu je v hitrih besedah pojasnil vse, njegova žena in hči pa sta zvonili. Tako je gospod Felicijan zvedel, kaj se je godilo v cerkvi med vstajanjem, kako so hoteli fantje izkadiati Kajžarico in kako je Peter v jezi tri izmed njih »ohladi!«, enega pa pohabil.

Kakor bi bil otopel, tako negibno je obstal

gospod Felicijan. Podzavestno je z drhtečo roko odprl tabernakelj in vzel iz njega poslednjo popotnico.

Molče sta oba odhitela skozi noč, ki je bila od ognja vsa zardela. Neprestano sta srečavala ljudi, toda nihče izmed njih ni slišal cerkovnikovega cingljanja, nihče se ni prekrizal in pokleknil, vsi so drveli k pogorišču, vsi so se bali za svoje strehe.

Pred keho — luknjo v pritličju občinske hiše — je sedel orožnik. Vrata so bila odprta. Niso jih mogli zapreti, kajti poslednji gost, tuj potepuh je ključavnico odvil in jo vzel s seboj za spomin. Zaklepanje bi bilo tudi odveč. Danes je ležal v kehi človek, ki ni mislil na beg.

»Dolgo ne bo več,« je dejal orožnik. »Rana v pljučih, ki jo je dobil takrat pri pretepu, se mu je morala spet odpreti. Večkrat se mu utrga kri.«

»Ali je zdravnik pri njem?«

Ne. Na zdravnika ni nihče mislil in ta tudi ne bi bil utegnil priti, — tako je menil orožnik. Zdravnik je moral krpiti hrbet sinu bogatega Potočnika.

Župniku so klenila kolena, ko je stopil v ječo.

Na tleh je stala sveča. V njenem soju so se blestele vlažne stene in ta soj je tudi metal veliko senco Petrove glave na zid. Senca je bila kakor glava orjaka, ki neprestano pači obraz. Ta izpreminjajoča se senca je bila posledica plapolajoče sveče. Peter, ki se je opiral na roko, je mirno ležal na slamnici. Na bradi, na vratu in na prsih se mu je svetilo nekaj črnega; ko je orožnik približal svečo, se je izkazalo, da je kri.

»Peter —« je zajeceljal gospod Felicijan.

Komaj vidno se je ranjenec zganil. Njegov obraz je bil že upadel in strahotno bled. Oči so mu ugašale. Malo se je nasmehnil: »Vi ste, gospod župnik? Vem, razumem!«

- skem polju, Turjak, Vesela gora (krški srez), Motnik;
13. marca: Loka pri Zidanem mostu, Semič, St. Vid na Blokah;
14. marca: Crensovci, Muta, Sv. Vid pri Grobelnem;
15. marca: Lož, Prosenjakovci, Vitanje, Ziri;
17. marca: Podčetrtek, Skofja Loka, Zužemberk, Frankolovo, Rečica ob Savinji, Trbovlje;
18. marca: Begunje pri Cerknici, Krško, Stari trg pri Poljanah, Celje, Velike Brusnice.

Drobne vesti

Pogajanja za ureditev prodaje naše živine na Reki. Te dni se začno na Reki pogajanja med našimi in italijanskimi zastopniki o ureditvi prodaje naše živine in mesnih izdelkov na Reki in drugih italijanskih tržiščih. Izvoz naše živine v Italijo je skoro povsem zastal, ker je v Italiji hudo pomanjkanje krme, tako da so morali italijanski kmetje v večji meri prodajati svojo živino. Zdaj se je položaj v Italiji izboljšal in lahko spet izvažamo živino.

D O P I S I

KRANJ (Smrtna kosa). Preminila je ga. Nežka Lavtarjeva, žena nadzornika skladišča državnih železnic. Pokojnica je bila vzorna gospodinja in dobra domačica svojemu soprogu. K večnemu počitku 2. t. m. so jo spremili številni znanici, prijatelji in sorodniki. Bodi ji ohranjen blag spomin!

PTUJ. V nedeljo je bil VIII. prosvetno-organizatorični tečaj ptujskega okrožja kmečkih fantov in deklet, ki je bil prav dobro obiskan. Tečaj je vodil predsednik Jožko Tomažič, ki je ob otvoritvi iskreno pozdravil vse številne navzočne, zlasti zastopnike zveze predsednika Kronovška, tajnika Nemca in načelnico ženskega odseka Potočnikovo, zastopnike sosednih okrožij in društev, kakor tudi navzočne goste in prijatelje kmečkega gibanja. Sledilo je sedem predavanj, ki so jih imeli Ivan Kronovšek, Ivan Nemec, Jožko Tomažič, Franc Gerželj in Vladimir Kreft, ka-

tera so navzočni poslušali z živim zanimanjem, v odmorih pa se je o predavani snovi razvil živahen pogovor. Po zaključku tečaja so se fantje in dekleta razhajali na svoje domove vedrih lic in navdušeni za novo delo na naši vasi.

SV. BOLFENK PRI SREDIŠČU. V gostoljubni hiši Zdravčevi so se v nedeljo zbrali kmečki fantje in dekleta k 9. rednemu občnemu zboru tukajšnjega delavnega Društva kmečkih fantov in deklet. Številni člani in članice so z zanimanjem sledili poročilom društvenih funkcionarjev, ki so bila z odobravanjem sprejeta. Društvo je to leto imelo sedem sej, 17 sestankov, tri igre, tri izlete, praznik žetve, kolesarsko dirko, srečolov in tri predavanja. Pri volitvah je bilo z vzklikom izvoljeno tole vodstvo: predsednik Jožko Tomažič, podpredsednik Branko Zabavnik, tajnik Ivan Štampar, namestnik Peter Puklavec, blagajnik Matija Čuri, namestnik Ivan Flegerič, odbor: Mimika Novak, Franc Mlinarič, Dušica Kolarič, Martin Čurin, Micika Zabavnik, Lojzika Lukman, namestniki: Kolarič Janez, Skripec Franc in Zorec Janez, knjižničarka Vida Zdravec, nadzornika Albin Zabavnik in Franjo Puklavec. Potrjen je bil v jeseni sestavljen minimalni delovni načrt, katerega bo pomnoženo članstvo gotovo v polni meri izvedlo v prepričanju, da mora naše nesebično delo doseči uspeh in naši vasi priboriti lepšo bodočnost!

SV. MARJETA OB PESNICI. V nedeljo 19. februarja je Društvo kmečkih fantov in deklet, ki so ga njegovi nasprotniki že razglasili za razbito, priredilo veseligo »Sestane«. Prireditelj je bila v gostilniških prostorih g. Krambergerja, ker je šolske prostore rabil dekliški krožek. K igri se je kljub protigagitaciji zbralo obilo občinstva. V uvodu je moški zbor strumno zapel kmečko himno »Grudo«. Nato je v imenu društva goste pozdravil in razložil vsebino igre učitelj g. Vauda Mirko, ki je zrežiral igro in vodil vse pevске točke. V začetku igre nas je presenetila z lepim sopranom Irena Vaudova v samospelu. Kljub malemu, vendar ličnemu odru in za podeželje ne prav lahki veseligrski so vsi igralci in igralki posrečeno podali svoje vloge ter bili zato deležni velikega priznanja občinstva. Po igri smo občudovali moški zbor, ki nam je zapel več narodnih in umetnih pe-

sni. Nato se je razvila prav prijetna zabava, dokler ni pozno ponoči prispela v veselilne prostore družba vinjenih, najbrž nahujskanih fantov s svojim godcem harmonikarjem. Čudili smo se potrpežljivosti članov Društva kmečkih fantov in deklet, ki so mirno prenašali izzivanje. Kljub temu je nastal pretep, da so morali orožniki glavnega izzivača spraviti iz gostilne in odvzeti nekaterim njegovim družbenikom za pretep pripravljene nože. Žalostno je to!

SLOVENJI GRADEC. V zadnjem času je začelo ponovno oživljati politično življenje na naši severni meji. Nedavno sta imeli dobro obiskano sejo krajevni organizaciji JNS in OJNS v Slovenjem Gradcu, nekaj dni nato pa je bila v Kacovi restavraciji seja krajevene organizacije OJNS v Šmartnem pri Slovenjem Gradcu. Na obeh sejah je poročal sreski tajnik g. Bogdan Pušenjak. Predzadnjo nedeljo dopoldne pa je priredila medreska organizacija širši posvet odposlancev slovenjegraškega in dravogradskega sreza. Posveta se je udeležilo 46 odposlancev iz obeh srezov in je na posvetu poročal odposlanec banovinskega odbora JNS g. France Juvan iz Ljubljane. Po poročilu odposlanca se je vnela živahna razprava in so bili sprejeti važni sklepi glede preosnove delovanja stranke v obeh srezih.

VELIKI PODLOG PRI KRŠKEM. V nedeljo 5. t. m. se je izvršil pri nas prvi pregled gasilnih vaj, s katerimi bodo nastopili gasilci na gasilskem kongresu v Ljubljani letos avgusta. Vsi člani telovadci petih čet našega okoliša, in sicer iz Leskovca, od Sv. Križa, iz Cerklj, Skopice in Velikega Podloga, po številu 55, so pod vodstvom voditelja g. Repa iz Leskovca in po zvokih gasilske godbe iz Krškega, ki je ves čas neumorno igrala koračnice, nastopili na vaški gmajni. Po prevzemu raporta po župnem tajniku g. Komanu se je začel pregled. Prav razveseljivo je bilo gledati strumno in res skladno izvajanje vaj. Nihče ne bi pričakoval od starejših gasilcev, da se bodo s tako mladostnimi silami in požrtvovalnostjo navadili res učinkovitih vaj. Vsi navzočni, ki jih je bilo nepričakovano mnogo, so pazno sledili delu naših gasilcev. Pohvalno je zlasti to, da se nihče ni ustrašil snega, ki je začel gosto padati. Vsi so se pokazali res disciplinirani člani gasilske orga-

Z mrmrajočim glasom je začel cerkovnik moliti, gospod Felicijan pa je vzel zagrinjalce s keliha.

Tako ganjen je bil stari gospod, da je komaj govoril. »Peter!« Sklonil se je čez umirajočega. »Kar si v svoji jezi storil, je bil edini greh tvojega življenja. Reci mi, da se ga kesaš.«

Peter je mirno odkimal.

Gospod Felicijan, ki so se mu solze lesketale v očeh, menda ni dobro videl in je mislil, da je Peter pritrdil. Hlastno je izrekel besede odveze in je hotel dati umirajočemu poslednjo popotnico.

Tedaj so se začuli pred keho nagli koraki. Ko je orožnik dvignil svečo, je njen soj oblił Janeza in Lizika.

»Peter!« je zajecjalo dekle in iztegnilo roke. Ko je videla kri, se je zgrozila. Drhteč je skrila svoj obraz na Janezovih prsih. Mladi Gozdnik jo je tolažil: »Ljubica, pomiri se!«

Počasi se je Peter straval. Kakor bi bil gledal čudež, tako je strmел predse. Novo življenje se je zbudilo v njem. Globoko se mu je zarezala bolečina v obraz, potem pa se je nasmešnil: »Oh, zdaj razumem! Tebi, Janez, je vselej namenjeno vse najboljše. Ljubezen je to — ljubezen je prišla — jaz pa — sem — jo — prečrtal — Njegov glas je postal kri. Omahnil je nazaj in težko je padla njegova pest mimo župnika na tla. Kakor bi bil kdo s kladivom udaril, tako je zazvenelo na tleh.

»Peter!« Gospod Felicijan je kričnil umirajočemu na uho: »Ali je kesanje v tvoji duši? Bog se bo spravil s teboj, tvoj bog, ki je ljubezen.« Potem mu je dal hostijo na ustnice.

Peter je pogoltnil poslednje tolažilce s svojo krvjo vred. Še enkrat je odprl oči. Potem se je vse njegovo telo razlezlo. Njegova smrt je bila nasmešek.

Prišla je Kajžarica, zmedena, kakor otrpla, in za njo občinski sluga, ki je še zmerom mirno govoril.

Lizika je padla k smehljajočemu se Petru na kolena. Janez je dvignil trdo Petrovo pest s tal. »Hvala, Peter! Za vse!«

Botra Nana pa je molčala. Samo z roko je gladila mrtvečevu čelo, kakor bi bila hotela otroka zazibati v sanje.

Ko je cerkovnik spet pozvončkljal in je župnik odšel iz ječe, so začeli drugi moliti. Zunaj je še zmerom zvonilo za ogenj in vmes se je oglašal navček.

Gospod Felicijan je nesel poslednjo popotnico nazaj v cerkev.

Potem se je vrnil.

Orožnik je že odšel. Ko so trije glasovi v ječi molili, je kadil občinski tajnik pod zvezdastim nebom svojo pipo. Rad bi se bil s prečastitim zapletel v pogovor, pa se mu to ni posrečilo. Župnik je nemo obstal ob podboju vrat in gledal v soju sveče spečega Petra, ki je ležal tako mirno: gledal je tega orjaka, ki se je usoda poigrala z njim in mu je pri vsej velikosti vendar pustila dušo otroka.

Gospod Felicijan je pomislil nazaj na tisto jutro, ko je ležal gol, vekajoč otrok pred oltarjem poleg mrtve matere. Surovost in pravzverje ljudi sta spremljala Petra vse življenje. Nazadnje sta ga ubila. Iz apostola ljubezni sta ga nazadnje izpremenila v blaznega maščevalca. Globok vzdih se je iztrgal iz župnikovih prsi.

Potem je gospod Felicijan položil Janezu roko na ramo in mu rekel: »Trideset let, Janez! Trideset let sem pridigal, nedeljo za nedeljo, praznik za praznikom. Trideset let sem se ubijal z ljudmi. In tole, glej, je moje plačilo!«

»Prečastiti! Ljubi gospod župnik!« je šepnil Janez prestrašeno. Potem mu je zmanjkalo besed. Vendar se je naposled nečesa spomnil. »Gospod župnik! Nekoč mi je Peter rekel: »Glej, Janez, kmet poseje svojo njivo,

pa se utrga oblak, mu odnese žetev in najboljše prsti! Pa mora kmet potem spet vzeti lopato v roke, — nekaj bo nazadnje le požel, da!« To je rekel Peter.«

Gospod Felicijan je prikimal. Potem je dolgo nemo strmел predse. Nazadnje je tiho rekel:

»Da, prav je imel, Peter. Poglej ga! Kako leži tu, tih, miren, a še zmerom pridiga!«

Potem je prihitela kuharica Katra, brez sape, z velikim kupom reči na rokah. V skrbah, da se prečastiti ne bi prehladil v tej strašni noči, mu je prinesla vse, kar je mislila, da bo potreboval: težke škornje, klub, volneno ovratno ruto in zimsko suknjo.

»Samo škornje mi daj!« je dejal gospod Felicijan. »Vse drugo nesí nazaj domov!« Sezul je copate in zlezel v škornje. »Pojdi, Janez! Gori! Ljudje so v stiski, bi rekel Peter. Pomagati jim moramo. Vodo bova že znala nositi, ali ne?« Že je odhitel.

Janez in Lizika sta šla za njim. Z roko v roki. Potem kuharica Katra z obleko, neprestano stakajoč: »Gospod župnik, vsaj suknjo vzemite! Prehladili se boste! Revmatizem boste dobili!« In ker gospod Felicijan ni maral ubogati, ga je v solzah oštevala: »Pa nič! Svoj živ dan se ne boste spametovali!«

Kajžarica je ostala pri smehljajočem se Petru.

Sedela je na njegovi slamnjači. Roke je stiskala v naročju. Ni molila. Samo njegov mirni smeh je gledala, kakor bi se bila hotela od njega nečesa naučiti, — za samotni ostanek svojega življenja.

Sveča je dolgo dogorevala in nazadnje je ugasnila. Zdaj je samo še rdečkasti soj z neba osvetljeval ječo. Časih je priletela mimo vrat kakšna iskra, pa ne s pogorišča, ampak iz pipe občinskega sluga, ki je še zmerom sedel pred vrati.

K O N E C

nizacije, ki se pri nas najlepše razvija. Ljudje pa niso mogli prehvaliti nastopa gasilskega naraščaja, ki sta ga uvedli četi iz Skopje in Vel. Podloga. Z veseljem so starši opazovali svoje otroke, ki so nastopali kot naraščajniki. K tako lepemu uspehu le čestitamo župnemu tajniku g. Komaru iz Vel. Podloga, ki je vse delo vodil res vzorno. K zaključku pregleda je prispel tudi župni starešina g. Černe Franjo in Radeč pri Zidanem mostu in je ob tej priliki izročil z lepim nagovorom odlikovanja gasilske zajednice v Ljubljani, in sicer srebrne križce za požrtvovalnost g. Šebeli Antonu iz St. Jerneja, gg. Bizjaku Janku, Zabkarju Stanetu, Zabkarju Jožetu iz Krškega in g. Longotu Avgustu iz Vel. Podloga. Priznati je treba, da se naši gasilci resno pripravljajo na svoj kongres.

UZENICA. Te dni se bo končal kmetijsko-gospodinski tečaj, ki je trajal tri mesece in ga je vzdrževala banska uprava. Ni dvoma, da je ta tečaj prav koristen in potreben. Se mnogo takih, pa bodo gospodinjstva naših kmetij vse drugačna. Učenke tečaja so napravile tu 'i izlet v Maribor in si ogledale razne tvornice, s čimer se jim je obzorje razširilo. Zahvaljujemo se banski upravi, da je priredila ta tečaj pri nas, in obema učiteljicama za trud, ki sta ga imeli. — Čujemo, da kupuje občina zemljišče, na katerem bo postavila občinsko hišo. Da je ta potrebna, ni dvoma. Morda pa bi le ne bilo napak, če bi občina prevzela staro šolo, pri novi pa dozdala trakt še za štiri razrede. To bi bila morda še najcenejša in najpraktičnejša rešitev. — Gasilno društvo je dobilo novo močno motorčko, ki jo bodo 23. aprila blagoslovili. Pri tej priliki bo tudi velika tombola, za katero so priprave že v teku.

Domače novosti

* Šestnajstemu potomcu v kmečki družini je za botra naprošen mladi kralj. Po zasavskih hribih prebiva mnogo družin, ki se ponašajo s kopico otrok. Lani je Nj. Vel. kralj Peter II. v teh krajih kar dvakrat botroval. Zdaj pa bo še tretjič. Posestniku Francetu Oblaku, ki ima v Radgonci majhno kmetijo, se je rodil šestnajsti otrok, odnosno enajsti sin. Pri hiši je zdaj 14 otrok. Najstarejšemu je 19 let. Posestnik Oblak je stopil te dni k

Znižano od Din 6- na Din 5-

Persil

Znižano od Din 3- na Din 2.50

Klenka

torej je pranje cenejše!

upravitelju trirazrednice v Doleh g. Venu Tauferju. Beseda je dala besedo in g. upravitelj je sestavil prošnjo na maršala dvora, da bi blagovoli mladi kralj botrovati njego-

vemu sinčku. Oblakovi so v vsem okolišu na glasu poštenih in pridnih ljudi. Na občini so prošnjo priporočili in jo poslali v Beograd. Vse pričakuje, da bo prošnja ustrezno.

JULES MARY—J. M.:

Umor na Poganskem polju

KRIMINALNI ROMAN IZ PREDVOJNIH ČASOV

Ta preprosti odgovor je zakrivil, da je de Valtimare dvignil oči. Skozi modro steklo navčnikov je naglo pogledal jetnika in nato dalje listal po aktih. Vmes je Longhiju zastavljaj običajna vprašanja, tičočja se osebnih podatkov. Potem se je začelo zasliševanje, ki se je najprej tikalo bolj splošnih reči, nato pa je skušalo čedalje bolj v zagato zavesti zaslišanca. Pri zasliševanju se je sodnik posluževal predvsem ugotovitev policijskega komisarja, ki so mladega mesarja tako zelo obremenjevale.

Kje je bil v času, ko je Karlota zapustila mesarijo, do nastopa noči? Kaj je počel takrat?

Sodnik je zlasti hotel podrobno vedeti, kaj je Longhi počel v usodnem času, in Longhi je pripovedoval, da mu je tedaj ušel vol. Tega da je lovil od osmih do nekako enajstih. Sodniku se je zazdelo sumljivo, da bi ga lovil prav tam okoli, kjer so se našle sledi za morilec.

»Ali imate pričo, ki bi mogla potrditi vaše pripovedovanje?« je nadaljeval sodnik s strogim glasom. »Od osmih do enajstih vas ni nihče videl?«

»Mogoče me je videl kdo, a jaz za to ne vem. Preveč sem bil zaposlen z volom, da bi bil mogel paziti na ljudi. Sicer pa,« je menil prav prostodušno, »vam ne bi mogel nihče te prostodušno,« vam ne bi mogel nihče te zgodbe natančneje povedati kakor jaz.«

Obraz gospoda de Valtimareja je izpremenil svoj izraz. Čedalje bolj je bil prepričan, da je Longhi kriv. Pri prvem pogledu na mladega človeka je bil še dvomil. Ni se mu zdelo verjetno, da bi mogel biti prostodušni obraz z velikimi modrimi očmi le varljiva krinka, za katero bi se skrivale mračne misli in celo strahoten zločin. Zdaj seveda temu nedolžnemu obrazu ni več verjel. Mesar mu je očitno zaigral dobro naučeno komedijo, da bi rešil glavo.

»Kako dolgo je trajalo zasledovanje vola?« je vprašal dalje sodnik.

»Kakšni dve uri. Ko sem žival naposled srečno ujel, sem moral napraviti z njo še dolgo pot do doma. Bilo je gotovo okoli enajstih, ko sem prišel domov, kjer sem potem zaprl žival v hlev in šel kolikor mogoče tiho v svojo sobo, da ne bi bil zbudil matere in sestre.«

»Vaša sestra pa vas je kljub temu slišala.«

»Da, to je mogoče, ker ima zelo rahel spanec. Ubožico zdajle gotovo zelo skrbi, kaj je z menoj. Ubožico gotovo zelo skrbi, kaj je z menoj. Upam, da me boste kmalu izpustili, kaj ne? Iz mojega pripovedovanja ste pač mogli spoznati, da jaz ne morem biti morilec.«

»Molčite,« je rekel sodnik. »Ne govorite, preden vas ne vprašam.«

»Povedal sem vam to le zaradi tega, ker bi rad šel kmalu domov, zakaj doma so go-

tovo zelo v skrbah za mene. Pepina se gotovo joče, a mati je bolna.«

Sodnik de Valtimare je skomignil z rameni.

»Ze dobro. Beke! sem vam že, da molčite,« je dejal strogo.

Longhi je zardel in se v zadregi ni upal izpregovoriti nobene besede več.

»Prinesite predmete, ki jih je poslal Parenti,« je naročil sodnik zapisnikarju.

Zapisnikar je šel in kmalu prinesel dokazila, ki jih je položil na mizo pred predstojnikom.

»Pavle Longhi,« je začel preiskovalni sodnik znova, »osumljeni ste, da ste umorili svojo nevesto Karloto Baccijevo.«

»To ni res!« je vzrojil mesar.

»Ali poznate to?«

Sodnik mu je pokazal oba okrvavljena kosca zlomljenega bičevnika, s katerim je bil izvršen zločin.

»Da, to je moj bičevnik.«

»S tem ste usmrtili deklico na ta način, da ste jo udarili z vso močjo na levo sence.«

»Ne, nisem s tem bičevnikom nikogar udaril. Čisto nemogoče je...«

»Počakajte,« ga je prekinil sodnik, pri- vlekel iz kupa enega izmed Pavletovih čevljev ter ga postavil na odlitek iz mavca; ujemalo se je natančno. »Ali zdaj še zme- rom tajite?«

Longhi ni odgovoril. Čudno je obledel in začel zmeden gledati okoli sebe.

»No, kaj pravite?« je sodnik zmagoslav- no nadaljeval.

»Ne razumem, kako je to mogoče,« je začel jecati Pavle. »Toliko je čevljev na svetu, ki so si podobni.«

* **Mariborska nacionalna mladina**, včlanjena v petih mariborskih okrajnih organizacijah, je imela te dni zelo dobro obiskane sestanke. Hkratu so se vršili občni zbori vseh petih organizacij, ki jih je otvoril tajnik g. Velkoslav Spindler, pozneje pa je prevzel vodstvo predsednik sreske organizacije za mesto Maribor g. dr. Lipold. Sestanka se je udeležil tudi minister v pokoju in senator g. dr. Albert Kramer, ki so ga navzočni navdušeno pozdravili. Dr. Kramer je v dvehurnem govoru orisal razvoj političnih dogodkov v državi in je naglašal, da je l. 1939. za napredne Slovence zelo pomembno. Le enotno povezani in strnjeni si bodo napredni Slovenci zagotovili vpliv in veljavo v bodočem političnem življenju. Svoja tehtna izvajanja je zaključil s pozivom k vztrajnemu delu. Navzočni so dr. Kramerju priredili navdušene počastitve.

* **Koroški borci se borijo za priznanje prostovoljstva.** V veliki dvorani Narodnega doma v Celju se je zbralo v nedeljo okrog 800 članov Legije koroških borcev, celjske krajeve organizacije, da ponovno zahtevajo priznanje prostovoljstva. Zborovanje je vodil predsednik g. Brišček iz Celja, ki je obrazložil pravično zahtevo koroških borcev po priznanju prostovoljstva. V imenu glavnega odbora legije je pozdravil koroške borce upokojeni polkovnik g. Andrejka in poročal o delu organizacije, v kateri je danes 4000 članov, vpisanih v 20 organizacijah, ki pa še ni dosegla priznanja prostovoljstva in se to vprašanje še ni premaknilo z mrtve točke. Po zborovanju je krenil sprevod z železniško godbo na čelu v vojašnico kralja Petra I. Tu je že čakala koroške borce častna četa celjskega polka s polkovno zastavo in oficirskim zborom. Po pozdravu polkovni zastavi in odigranju državne himne je spregovoril pomočnik poveljnika celjskega polka polkovnik g. Defar. V svojem govoru je poveljeval hlabrost branilcev naše severne meje ter se spomnil poročnika Malgaja in vseh, ki so padli na braniku domovine. Navzočni so zaklicali vsem »Slava!« in vojaška četa je izstrelila v čast padlim žrtvam tri salve. Zatem je odposlanec Legije koroških borcev položil na spomenik padlim koroških vojakov venec.

* **Binkoštno romanje na Oplenac.** Kakor smo že davno v »Domovini« poročali, priredi šentpeterska podružnica Ciril-Methodove družbe v Ljubljani za binkoštno praznike romanje s posebnim vlakom na Oplenac, h grobu blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra in njegovih slavnih prednikov. Po-

sební brzovalak bo krenil iz Ljubljane na binkoštno soboto zvečer in bo vozil naravnost do Mladenovca, kamor prispe na binkoštno nedeljo zjutraj. Tam se izletniki v treh partijah prepeljejo z avtobusi na Oplenac, kjer bo vsaka skupina imela vsaj tri ure časa, da se pokloni v grobnici Karadjordjevičev in si ogleda prekrasno cerkev in okolico. Na povratku ostanejo izletniki eno noč in en dan v Beogradu, kjer si bodo ogledali vse znamenitosti, še zlasti pa vojaški muzej z vsemi predmeti, ki spominjajo na tragično smrt Viteškega kralja Aleksandra. Šli bodo tudi h kraljevskemu dvorcu in pa na hribček Avalo, kjer je veličasten spomenik neznanemu vojaku. Prilika tako lepe in cenene vožnje se redko kdaj ponudi. Vsa voznišča in v drugem razredu in v avtobusu tja in nazaj stane namreč komaj 280 dinarjev, v tretjem razredu pa samo 200 dinarjev in se lahko vplača tudi v obrokih. Prirediteljica bo poskrbela v Beogradu za cenena prenočišča in za dobro prehrano. Kdorkoli se želi udeležiti tega romanja, naj se takoj prijavi na naslov: Gospa Nilka Potočnikova, predsednica šentpeterske CMD, Ljubljana, Slomškova ulica 17. Opozarjamo, da prinaša »Jutro« sleherno nedeljo podrobna navodila o tem znamenitem romanju na Oplenac.

* **Nagrada za številne družine.** V Gorici so razdelili nagrade trem najštevilnejšim družinam v pokrajini, ki jih je izbral poseben pokrajinski odbor. Prvo nagrado je dobil kmečki posestnik Matej Rupnik v Črnem vrhu pri Idriji, ki mu je žena v zadnjih 10 letih rodila osem sinov. Druga nagrada je bila prisojena nekemu furlanskemu železničarju, tretja pa težaku Ivanu Cibeju iz Idrije. Njegova družina je v zadnjih 11 letih narasla za sedem dečkov.

* **Ambulante za zdravljenje božjastnikov.** Minister za socialno politiko in narodno zdravje je sklenil v vsej državi odpreti posebne ambulante za zdravljenje božjastnikov. Za začetek so odprte tri takšne ambulante: v Beogradu pri splošni bolnišnici, v Novem Sadu in v Kovinu. Vse tri že poslujejo. Ureditev ambulant je poverjena specialistu Djordju Medakoviću, ki ga je pariška medicinska akademija poslala v tujino študirat epilepsijo. O uspehih svojega dozdašnjega dela v teh ambulantah pravi Medaković, da je okoli 60 odstotkov božjastnikov, ki so jih zdravili v teh treh ambulan-

tah, čisto ozdravljenih, pri ostalih 40 odstotkih pa so napadi popustili. Upamo, da bomo dobili tako ambulantno kmalu tudi v Sloveniji.

* **Z golimi rokami je zadavil volka.** Pastir Mehmed Beganović iz Korita blizu Bičjelega polja je bil s svojo čredo sam na planini. Imel ni niti psa a je vendarle pogumno naskočil velikega volka, ki je zgodaj zjutraj preskočil plot staje. Razvila se je strašna borba. Volk je hrabremu pastirju ogrižel levico, pastir pa je ves krvav zver potlačil na tla in jo zadavil. Šele nekaj ur po ogorčeni borbi je prišel na planino drug pastir, da je Mehmed lahko šel v vas s svojim plemenom in potem k zdravniku.

* **Advokat Satler Fran** je otvoril odvetniško pisarno pri Sv. Lenartu v Slov. goricah v hiši gospe Aublove.

* **Sprejem mladeničev v pehotno podoficirsko šolo v Beogradu in Zagrebu** v starosti od 18. do 21. leta. Vsa zadevna pojasnila dobite ustno ali pismeno v koncesionirani pisarni Pera Franca, kapetana v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za pismeni odgovor priložite kolek ali znamke za 6 din.

* **Cenik tvrdke R. Stermecki v Celju**, ki ga ta, eden največjih naših domačih trgovskih domov, redno izdaja vsako leto, je tokrat po svoji vsebini celo pester in bo zanimal tako vse naše družine, pa tudi poedince. Cenik prinaša mnogo modnih in drugih slik, ki so jih risali priznani domači in inozemski umetniki — specialisti za reklamne risbe. Tvrdka izda svoj cenik letno v 140.000 izvodih, za kar porabi štiri vagonce papirja. Dasi so bili ceniki, ki jih je doslej izdala tvrdka R. Stermecki, zmerom pregledni, vendar tako visoke stopnje strokovnosti in pregledne urejenosti kakor pravkar izdani letošnji cenik in take popolnosti kakor ta cenik, s katerim se bo letos predstavila tvrdka našemu kupujočemu občinstvu, še niso dosegli. Priporočamo zanimancem, da cenik, ki je revija vsakodnevnih potrebščin, naročijo pri Trgovskem domu Stermecki v Celju.

* **Hripa na Gorenjskem je terjala več smrtnih žrtev.** Po Gorenjskem se je hripa zelo razširila. Ni vasi, ki bi ji ta bolezen prizanašala. Pojavi se precej enako pri vseh bolnikih. Glavobol, bolečine v grlu in v črevesju in huda vročina prisojajo marsikoga, da leže v posteljo. Zadnje dni je bilo tudi nekaj smrtnih žrtev.

»Kljub temu je v tem primeru pomota izključena. Šele pred nekaj dnevi ste rekli čevljarju Tizziju, ki stanuje v vaši bližini, da so čevlji, ki ste jih tedaj imeli obute, potrebni novih podplatov. Pri tem ste vzdignili desno nogo, in Tizzi je videl, da je na podplatu dotičnega čevlja manjkalo dvanaest žebeljev. Čevlje, ki jih imam tu, je Tizzi spoznal za tiste, ki ste jih takrat nosili: tu vidite mesta, kjer manjka dvanaest žebeljev, in na enem izmed mavčnih odlitkov se to prav razločno vidi. Ne morete več tajiti, zato rajši kar priznajte.«

Longhi je zamrmral nekaj nerazumljivih besed.

»Kaj pravite?« je vprašal sodnik.

Toda Pavle je zdaj molčal in z grozo v očeh motril čevlje, ki so izrekli njegovo obsodbo. Vendar se je še skušal braniti. Stresel je glavo, kakor bi se bil hotel otresti neke tesnobne misli, in vprašal: »Kje so bili čevlji najdeni?«

»V prostoru za vašo prodajalno. Niso še osnaženi; še se jih drži blato s Poganskega polja.«

Longhi je kakor duševno odsoten dejal: »Teh čevljev predvčerajšnjim nisem imel na nogah.«

Sodnik je napravil kretnjo, ki je pričala o njegovi nestrpnosti. »Če je tako, pa povejte, komu ste jih posodili. Kdo je tisti, ki jih je imel takrat obute?«

Mesar je zakril svoj obraz z rokami in se je vrgel na stol. Črno mu je postalo pred očmi, a v tej črnini je videl z velikanskimi, kričeče svetlimi črkami zapisano ime bitja, ki mu je bilo drago. Bilo je ime njegove matere.

Vzdignil se je in zamrmral: »Strašno je, kar mi je zdajle padlo na um.«

Sodnik in zapisnikar sta ga napeto opazovala. De Valtimore je spet začel: »Ali mi ne marate odgovoriti?«

»Ne vem, kaj vam naj rečem. Ničesar ne vem.«

Nenadno mu je postalo hladno in tresel se je. Sodnik je to opazil in je začel upati, da bo zakrknjenega zločinca zdaj laže pripravil do priznanja. Zato je neizprosno silil vanj z vprašanji. Longhi pa ni več odgovarjal; vse, kar se ga je tika, je postalo zanj nepomembno.

Sodnik pa še ni nehal.

»To še ni vse,« je rekel. »V vaši sobi so našli tudi bele hlače, ki ste jih nosili predvčerajšnjim. Komisar je dognal, da ste jih bili oblekli malo prej, preden ste šli ven. Zvečer potem ste jih slekli, a drugega dne, ko ste bili aretirani, jih niste imeli na sebi. Tudi te hlače so okrvavljene.«

Longhi je zagodrnjal: »Mesarju se kaj takega lahko pripeti.«

Pričakoval sem tak odgovor. Ali ste imeli predvčerajšnjim zvečer v klavnici opravka?«

»Ne, samo zjutraj.«

»A tedaj ste imeli na sebi svojo navadno delovno bleko. Odkod je kri na teh hlačah? Sicer pa je sodnozdravniška preiskava že ugotovila, da je ta kri človeška, ne živalska.«

»Ne vem ničesar, kakor sem vam že rekel. V glavi se mi vse vrti. Čisto bolan in strl se čutim od vsega tega, kar ste mi povedali.«

»Vi torej nečete odgovoriti?«

Nastal je trenutek molka, nato pa je Longhi odgovoril:

»Ko sem tekel skozi grmovje, polno trnja, za volom, sem si razpraskal roke. Samo pogledajte! Gotovo sem si jih obrisal ob hlače... Da, da... zdaj se spominjam, da so mi roke zelo krvavele.«

»Vi torej še tajite in vztrajate na tem, da ste zasledovali ubeglega vola? S tem je po vašem mnenju pojasnjeno, kaj ste počeli v času od osme do enajste ure?«

»Kar sem rekel, sem rekel. Vztrajam na tem...« je odgovoril Pavle kakor duševno odsoten.

»Drugega mi nimate povedati?«

»Pač, pač,« je odvrnil Pavle, »rad bi vam še nekaj rekel.«

Vstal je in stopil tesno k sodniku. Solze so mu polzele iz oči po licih, spačenih od bolečine.

»Nimam vam mnogo povedati,« je jecljal. »Če bi bil kriv, bi se morda spretnije zagovarjal. Za vse bi našel pojasnitev. Vprašam vas samo, zakaj naj bi bil umoril deklico, ki sem jo ljubil. Nemara boste rekli, da zaradi ljubosumnosti. Če bi bilo tako, bi se bil lotil tistega, na katerega bi bil ljubosumen. Temu bi trdal predla! Toda Karloti, ne njej ne bi mogel storiti ničesar zlega.«

Longhi se je prekinil. Obrisal si je z roko oči in vprašal: »Zdaj me boste gotovo spet pustili, kaj ne?«

Sodnik je pozvonil z zvoncem in vstopil je sodni sluga.

»Privedite priči Ferrarijevo in Rollovo.«

Sluga je izginil in kmalu nato privedel dve kmetici, ki sta se neprestano priklanjali sodniku in zapisnikarju.

Bili sta kmetici iz Serravalleja, ki sta trdili, da sta tistega dne srečali Pavleta. Ko

* **Nenavadna smrtna nesreča na Ježici.** Nedavno zvečer je posestnik Pečnik Janez iz Stožice vozil poln voz hoste iz gozda domov. O vozu je imel svetilko, sam pa je hodil spredaj pri konjih. Po klancu pa mu je privozil nasproti neznan kolesar, ki ni imel luči. Kolesar se je v polnem diru zapodil v oje voza. Pečnik je takoj ustavil voz, kolesar pa se je zgrudil na tla in obležal v nezvesti. Pečnik je nato poklical orožnike, ki so ugotovili, da je nesrečo zakrivil kolesar sam, ker je bil brez luči. Ugotovili pa so tudi, da je bil ponesrečeni kolesar 35-letni delavec Franc Bergant iz Nadgorice. Čez čas se je neznanec iz nezvesti prebudil ter se odpeljal s kolesom proti domu. Pol ure pozneje pa so ga našli ležečega za Alešovo mejo. Gostje v Aleševi gostilni so menili, da je vinjen, pa so ga zanesli v šupo na steljo. Čez nekaj časa, ko so prišli spet pogledat, kaj je z njim, so ga našli že mrtvega. Poklicani zdravnik je ugotovil, da je nastopila smrt zaradi notranje krvavitve, ker mu je bilo oje predšlo želodec.

* **Samomor pečarskega pomočnika.** Te dni so našli na Cesti na Rožnik v Ljubljani onesvečenega mladega fanta. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so ugotovili, da se je mladenič zastrupil z lizolom. Izprali so mu želodec, vendar je bilo zastrupljenje prehu-do in je fant umrl. Bil je 25letni pečarski pomočnik Anton Mušič iz Trzina.

* **Utonil je v Idriji rudar France Pavlovič iz Idrije,** star 42 let. Njegovo truplo je voda naplavila na obrežje po dveh dneh. Ni znano, v kakšnih okoliščinah se je nesreča zgodila.

* **Nenadna smrt preužitkarja.** Bivšega uglednega posestnika 78-letnega Jožeta Kralja iz Stare vasi je te dni na povratku iz Martinje vasi proti domu zadela kap, da je bil takoj mrtev. Bodi mu blag spomin!

* **Pod vlak je padel.** Na Grosupljem se je primerila huda železniška nesreča. Pri premikanju kočevske lokomotive je padel sezonski delavec Mihael Knepe iz bližnje okolice po nesrečnem naključju pod kolesa Ravnice, ki je imel glavo razbito in noge poškodovane, so takoj prenesli v železniško čakalnico. Poklicani zdravnik ni mogel več pomagati in je nesrečnej kmalu izdihnil.

* **Petrolej v vinu.** Pred okrožnim sodiščem v Mariboru je bila zanimiva razprava. 40-letni viničar Anton Bohl iz Počenika pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah se je moral zagovarjati zaradi suma da je 13. oktobra lani polil stiskalnico svoje sestre s ne-

trolejem, zaradi česar je ves vinski mošt smrdel po petroleju. 1280 litrov tega mošta so pripeljali k vinskemu trgovcu Pfrimerju, ki ga pa ni hotel prevzeti. Osumljen je bil tega dejanja Anton Bohl, ki je zaradi neke dediščine sprt s svojo sestro. Bil je oproščen, ker so nekatere priče izpovedale, da ga usodni večer sploh ni bilo v bližini sestrine domačije. Tako je ostalo nerazčiščeno vprašanje, kako je prišel petrolej v vino.

* **Zrtev družinske žaloigre.** Rodbinska žaloigra se je te dni odigrala v Hutterjevi tekstilni tvornici v Mariboru. 36-letni ključavničar France Cokan je streljal na svojo ženo Marijo, nato si pa pognal kroglo v glavo. Cokan je bil takoj mrtev, ženo pa so hudo ranjeno prepeljali v bolnico, a ji niso mogli več pomagati. Na njeno željo so jo reševalci peljali na njen dom, a je že med prevozom umrla.

* **Dva begunca.** 22letni Stanko Gradnik in 20letni Henrik Cergol, oba iz Trsta, sta bila pred dnevi aretirana na francoski meji kot osumljenja, da sta hotela brez potnih listov čez mejo. Fanta sta to odločno tajila. Poslali so ju nazaj v Trst, kjer je bila uvedena proti njima preiskava.

* **Šest smrtnih obsodb.** Te dni je bila na okrožnem sodišču v Šabju končana razprava proti razbojniški tolpi Petra Beloševiča Petraka, ki je trajala dobra dva tedna. Šest glavnih krivcev je bilo obsojenih na smrt, in sicer Petrak sam Josip Bojčič Bane, Petar Arsenovič, Milorad Pajic, Radisaj Stefanović in Borislav Nikolić. Dva Obtoženca sta bila obsojena v dosmrtno ječo, dva v ječo na 20 let, kakšnih 10 pa na manjše kazni.

* **Huda obsodba tihotapcev.** Pred vojaškim sodiščem v Trstu je bila razprava proti veliki skupini tihotapcev. Obtožencev je bilo 32, med njimi tudi orožniški podoficer Carabeta. 19 obtožencev je bilo obsojenih skupno na 27 let in osem mesecev ječe in na preko tri milijone lir denarne kazni.

* **Veliko tihotapstvo deviz in valut iz naše države.** Beograjska policija je odkrila veliko mednarodno tihotapsko zadevo. Številni ljudje so pod vodstvom 13 bančnikov tihotapili devize in valute iz države v tujino. Vsi so bili aretirani. Večina med njimi je židovskega rodu. Glavni vodja tihotapske družbe je direktor neke pariške banke Emil Ciprut, ki je iz Perzije. V zadevo je zapletena vsa beograjska črna borza. Emil Ciprut je bil že nekaj časa v poslovnih zvezah z beograjskimi ban-

čniki in špekulanti na črni borzi. Razen nje-ga je bilo aretiranih še 12 špekulantov in več-je število drugih ljudi. Zbrali so že za okrog 40 milijonov din deviz in valut, ki so jih nameravali v kratkem iztihnati v tujino. Ciprut je živel običajno v Parizu, kjer mu brat Filip vodi banko. Pri preiskavi v njegovem beograjskem stanovanju so našli mnogo čekov, efektov in valut.

* **Kočevski požigalec je spet zanetil požar.** V nedavni noči je nastal požar sredi Kočevja. Požigalecva roka, ki je požigala lani, je to pot zažgala skedenj in hlev posestnika Bachmajerja. Oblastva vrše intenzivno preiskavo, da bi nevarnega požigalca izsledili. Prebivalstvo okoliških vasi je čisto zbegano in mnogi posestniki so spet uvedli nočne straže.

* **Vlom v Crngrobu.** Nedavno je neznan tat vlomil v crngrobsko cerkev ter odnesel ciborij in izropal puščice. Za tatom ni sledu.

* **Na varnem.** Policija v Mariboru je aretirala 42-letnega Josipa Cafuto, ki je osumljen, da je vlomil v noči na 1. decembra v pisarno trgovca Maksa Kende v Selnici ob Dravi in odnesel za preko 2516 dinarjev gotovine.

* **Tržaški vohun obsojen na smrt.** Bivši avstrogrški pomorski oficir, zdaj italijanski rezervni pomorski oficir Antonio Scarpa, rojen v Trstu, je bil zaradi vohunstva v korist tujke tuje velesile obsojen na smrt in ustreljen s strelom v hrbet. Dva njegova pomagača sta bila obsojena na dosmrtno ječo, druga dva pa na 30 let temnice.

* **Cigani so ukradli kobilu.** Pretekli teden so posestniku Šepcu Vinku v Jereslavcih pri Kapelah neznan storilec ponoči ukradli iz hleva 10 let staro brejo kobilu. O tatvini obveščeni dobovski orožniki so uvedli preiskavo in ugotovili, da je držala sled do mostu preko Sotle v savsko banovino. Po sledovih stopinj so ugotovili, da so ukradeno kobilu vodili trije moški. Na podlagi raznih okoliščin je padel sum na dva cigana, znana konjska tatova.

* **Beg kaznjencev.** Pred dnevi so iz zaporov okrožnega sodišča v Murski Soboti skozi okno pobegnili štirje jetniki, med katerimi je bil tudi nevarni zlikovec Heric. Orožništvo je še isto noč vse prijelo razen Herica, ki je z vlakom odpotoval do Radencev, nato pa neznano kam. Beg kaznjencev bo morda pripomogel k temu, da bodo odločilni činitelji preskrbeli Murski Soboti primerno jetnišnico.

jima je sodnik pokazal zlomljen bičevnik, sta ga spoznali za tistega, ki ga je imel takrat mesar v roki. Poklicanih je bilo še več prič, ki so potrdile vse tisto, kar so bile že prej izpovedale. Ko je odstopila zadnja priča, je menil sodnik: »Vidite, nobena izmed prič vas ni videla, ko ste lovili voja.«

»Ne, nihče me ni videl, nihče!« je odvrnil Longhi v temnem obupu.

Sodnik de Valtimare in zapisnikar sta šla iz sobe, v katero sta stopila dva jetniška paznika in mesarju iz previdnosti zvezala roke z močno vrvico na hrbtu.

»Naprej,« je rekel eden izmed paznikov Pavletu, in ga močno sunil v hrbet.

»Kam me hočete povesti? Kaj nisem prost?« je vprašal p'šno.

Paznika sta se zasmejala. »Tebe naj izpu-stijo? Še tega bi bilo treba! Tako dobrega love ne napravijo vsak dan.«

»Tako, dober lov sem torej,« je godrnjal Longhi. »Jasno je, da me imajo vsi za morilca.«

Sklonil je glavo in se dal mirno vesti po hodniku.

Na leseni klopi je tam sedela stara žena, črno oblečena, z majhno črno ruto čez rame in črno avbo na glavi.

Bila je vdova Longhijka.

Ko je opazila svojega sina, korakajočega z zvezanimi rokami med jetniškima paznikoma, je iznenada pridružen vzklila. Pavle se je zdržnil, ko jo je zagledal. Obledel je in vztrepetal.

Naprej stopajoči preiskovalni sodnik se je obrnil, tako da je ta prizor videl.

»Kdo je ta žena in kaj hoče?« je vprašal Stihim glasom je odgovorila Longhijka in potem pokazala na sina: »Mati sem.«

»Ne bi bila smela pustiti te žene noter,« je rekel sodnik paznikoma, izmed katerih se je eden takoj opravičil:

»Oprostite, gospod sodni svetnik, smatrala sva jo za pričo in sva jo že hotela vprašati po vabilu, ko ste nama pozvonili.«

»Kaj želite, gospa Longhijeva?«

»Želim samo videti svojega sina in vprašati, zakaj ga še zadržujete v zaporu. Ah, verjemite mi, da ni napravil ničesar zlega, saj je tako dobrušen.«

»Ali veste kaj natančnejšega o zločinu? Povejte!«

»Vem, da je nedolžen!«

Sodnik je nestrno odkimal in rekel paznikoma: »Naprej, nimamo časa za prazne marnje!«

Toda Longhi, čigar obraz je bil še zme-rom bled, se ni premaknil s prostora. Oba paznika sta ga začela suvati. Tedaj je stara žena kriknila in z obrazom, spačenim od bolečine, objela sina z obema rokama, kakor bi ga bila hotela varovati.

»Ne smeta ga tepsti in suvati, saj ni storil ničesar hudega!« je zaklicala čvrsto drže-ča sina v objemu.

»Odstranite ženo!« je zapovedal sodnik. Paznika sta zgrabila vdovo za roke, jo od-trgala od sina in jo sunila tako krepko, da je bolestno zastokala.

»Vrag vaju vzemi!« je zakričal mesar.

Zvil se je ko kača in strgal vrv, s katero je imel zvezane roke. Paznika sta za tre-

nutek kar otrpnila in se prestrašeno umak-nila.

»Stari ženi ne smeta storiti ničesar hude-ga, sicer bosta imela opravka z menoj!« je grozeče vzklila Longhi. Medtem pa je pri-stopil sodnik de Valtimare.

»Longhi, le v vašo korist bo, če ne boste storili nikakšne neumnosti!« je posvaril.

Toda večikana je jeza že minila, in s plaš-nim pogledom je menil: »Toliko mi boste že dovolili, da objamem mater in se poslovim od nje.«

Sodnik je prikimal, in že je slonela stara žena na prsih svojega sina in ga ljubkovala. Jokala pa se ni. Njene oči so bile suhe in so se bleščale.

Paznika sta se bila za nekaj korakov umaknila od jetnika.

»Mati,« ji je šepetal sin, »povej mi...«

»Kaj naj ti povem ubogi sin.«

»Kdo je predvčerajšnjim vzel moje stare čevlje in jih obul? Tedaj namreč, ko je bila umorjena Karlova?«

»Nihče!« je zagotovila Longhijka in njen rjavi obraz je obledel, da je bil videti, ka-kor bi bil iz rumenega voska.

»Ne, ne, nekdo jih je bil obul. To je do-kazano.«

Silen strah je zvenel iz mesarjevih besed. Njegova mati se je trudila, da bi mu od-govorila, toda izdala je le nekaj nerazum-ljivih besed, nato pa je molčala.

Za trenutek je sin strmel vanjo s široko odprtimi očmi, iz katerih je odsevala brez-mejna groza. Zdajci pa je težko, pridružen vzdihnil in se nezavesten zvrnil na tla.

Dalje prihodnjič.

Popotnikova torba

Številno obiskana zbora somišljenikov v Konjicah

Konjice, marca

V dvorani konjiškega Narodnega doma sta bila v nedeljo občna zbora sreskih organizacij JNS in OJNS, ki sta se spremenila v veliko politično zborovanje. Prisotnih je bilo blizu 300 somišljenikov, samih kmečkih mož, fantov, obrtnikov in delavcev, iz vseh občin sreza. Zbora je na željo vseh zborovalcev vodil najdelavnejši strankin organizator v srezu, dosedanji tajnik sreske organizacije g. Ciril Zagar, ki je bil tudi strankin sreski kandidat pri skupščinskih volitvah. V svojem govoru se je potem, ko je očrtal vse težave in politične novosti sreza v zadnji dobi, zborovalcem zahvalil za krasno udeležbo, v prvi vrsti pa tistim, ki so 11. decembra možato ostali zvesti svojemu naprednemu političnemu prepričanju. Prečital je tudi pozdravno pismo senatorja in ministra v pokoju dr. Alberta Kramerja.

Sledila so zanimiva poročila funkcionarjev obeh organizacij, nato pa volitve novih odborov. Ponovno sta bila izvoljena dosedanja priljubljena predsednika obeh organizacij gg. Fran Seručar in Fran Bertonec.

Zborovalci so posebno toplo pozdravili oba zastopnika strankinega vodstva iz Ljubljane, poselovodečega podpredsednika strankinega banovinskega odbora bivšega narodnega poslanca g. Milana Mravlje in predsednika banovinskega odbora strankine mladinske organizacije g. inž. Jožeta Rusa, ki sta bila najavljena tudi kot glavna govornika. Inž. Jože Rus je obširno govoril o težavni politični borbi naprednih ljudi v zadnjih treh letih, ki pa so jo junaška prestali ter okrepili in očitili svoje postojanke. Z izpodbudnim pozivom k nadaljnjemu vztrajnemu delu je s posebno zahvalo mladim tovarišem, ki se tako vidno pojavljajo v političnem življenju, končal svoja izvajanja ob velikem odobravanju.

Pri živahnem pogovoru se je pred zaključkom zborovanja oglasil k besedi kot navaden strankin član tudi bivši poslanec g. Milan Mravlje. V veliko zadovoljstvo navzočih se je dotaknil vseh najvažnejših javnih vprašanj, ki danes tarejo našega malega človeka na deželi in v mestu. Odgovarjal pa je tudi na številna vprašanja, ki so jih stavljali nanj posamezniki. Zborovanje je trajalo nad dve uri.

Gluhonemi obiščejo grob svojega dobrotnika

Naši javnosti so iz časopisja že znani nastopi Društva gluhonemih v Ljubljani. Z nastopi po vseh večjih krajih Slovenije je Društvo gluhonemih dovolj jasno pokazalo koristnost izobraževanja gluhoneme mladine po zavodih. Povsod so gluhonemi imeli nabito polne dvorane in povsod so dosegli veliko razumevanje. Javnost je spoznala, da se gluhonemi uče po zavodih živega govora. Prav tako važno je bilo novo spoznanje, da se gluhonemi usposabljaajo na zavodih za samostojno preživljanje. Namen vseh teh nastopov je bil, doseči pri oblasteh povečanje ljubljanske gluhonemnice.

Za svoj zadnji nastop si je Društvo gluhonemih izbralo Ribnico. V dvorani »Pri Cenu« bodo nastopili v soboto 11. t. m. ob 20. in v nedeljo 12. t. m. ob 15. uri. Na programu bo predavanje iz življenja gluhonemih. Predaval bo znani ljubljanski tiskarnar g. Ciril Sitar, sam iz vrst sodelujočih. Sledili bodo pregled poklicev, ki jih gluhonemi zavzemajo v življenju, in dve enodejanki. Pred vsakim nastopom bo izpregovoril nekaj besed o največjem dobrotniku gluhonemih v Sloveniji, pokojnemu dekanu Holzapflu ribniški dekan g. Anton Skubic. Gluhonemi igralci bodo na odru nastopili z živim govorom in ne, kakor si mogoče marsikdo predstavlja, z gibi. Ta nastop bo torej za ribniško dolino nekaj po-

vsem novega. Prireditve bo pod vodstvom svoječasnega dolgoletnega sodraškega učitelja g. Vinka Rupnika.

Ribnica je za gluhoneme v Sloveniji posebne važnosti, ker je tu deloval njihov največji dobrotnik, pokojni dekan Ignacij Holzapfel. Na ribniškem pokopališču je tudi ta plemeniti mož pokopan. Ignacij Holzapfel je omogočil s svojim volilom zidavo ljubljanske gluhonemnice, in prav zato čutijo gluhonemi dolžnost, da se mu poklonijo na grobu in pokažejo javnosti sadove njegovega plemenitega čina. Gluhonemi se bodo poklonili na njegovem grobu v nedeljo po maši.

Gluhonemi pričakujejo od prebivalstva v Ribniški dolini, da bo polnoštevilno obiskalo njihovo prireditev in spoznalo plemenitost moža, ki je deloval v njihovi sredi.

Junaška žena je s puško ugnala razbojnika

Podgorica, marca

Po prekmurskih vaseh se klatijo poleg cigánov še drugi postopači, ki se preživljajo s prosjačenjem in tatvinami. Ti nepridipravi pa postopajo tudi nasilno, kar dokazuje napad dveh razbojnikov na logarjevo ženo v Bukovnici pri Bogojini. Nedavno je šel logar Horvat že zgodaj od doma in sta v hiši ostala samo žena in 16-mesečni otrok.

Naenkrat so se odprla vrata in v sobo je stopil visok našemljen neznanec ter grozeče zaklical: »Ženska izroči nama denar, ki ga je mož včeraj prinesel iz Lendave!« Ropar je pri tem pokazal še na drugega, prav tako našemljenega tovariša, ki je stal v veži. Horvatova se je razbojnikov prestrašila, vendar se je začela izgovarjati, da nima denarja, česar ji pa razbojnik ni hotel verjeti. Na ponovne grožnje je žena stopila v sobo, kakor bi bila šla iskat težko prisluženi denar, v resnici pa se je namenila skočiti skozi okno in pobegniti.

V sobi pa se je v skrbi za otroka premislila in pograbila možovo puško, ki je visela na steni. Z nabito puško je stopila nazaj na prag in jo namerila proti razbojniku. Ropar se je njeni grožnji zasmejal, češ da se prazne puške ne boji. Horvatova ga je še enkrat pozvala, naj se umakne, pa je razbojnik ni ubogal. Nasprotno, napravil je korak naprej, naslednji trenutek pa je že počil strel. Ropar je zavpil, a odločna ženska je še enkrat ustrelila in zadela razbojnika v desno ramo. Šele tedaj je razbojnik divje zaklel in skočil iz hiše. Ubral jo je proti gozdu, kamor mu je urnih nog sledil tudi tovariš.

Žena je gledala za bežečima razbojnikoma, ki sta se pred gozdom za trenutek ustavila, nato pa izginila med drevjem. Takoj je žena odhitela v vas in obvestila o roparskem napadu orožnike, ki so nemudno začeli roparska napadalca zasledovati. Nekaj časa so šli po krvavi sledi, ki pa se je v gozdu izgubila. Razbojnika sta govorila prekmursko narečje. Ranjeni ropar bo zaradi rane prisiljen iskati zdravniško pomoč, zato je verjetno, da bo kmalu prišel v roke pravici.

Naši na tujem

Glasbeni nastop naših gozdnih delavcev

Heippes par Souilly, marca

V okolici Verduna nas je pri neki lesni tvrdki zaposlenih precej Jugoslovenov. Delamo po partijah v več gozdovih, a ob nedeljah se včasih sestanemo. Predzadnjo nedeljo me je prišlo obiskat več tovarišev, med katerimi sta bila dva dobra godca, po rodu iz Hrvatskega Primorja. Šli smo v gostilno, da se malo poveseimo. Po francoskih vaseh, ki so daleč od večjih mest, je malo zabave, ker društveno življenje ni tako razvito, kakor je pri nas, godbo sploh malo poznajo po francoskem podeželju, še manj pa pevska društva. Zato sta naša muzikanta pomenila

že kar dogodek. Prav omenjeno nedeljo je bila v šoli predstava in je bila večina domačega ljudstva pri igri. Gostilničarju je bilo žal, kakor je dejal, ker bi sicer prišlo dosti več ljudi poslušat godbo. Moj predlog, da bi godca morda lahko igrala v dvorani, kjer je bila predstava, so prireditelji z veseljem sprejeli. Številno občinstvo je bilo prijetno iznenadeno, ko mu je bilo javljeno, da nastopijo izven programa jugoslovenski godci — gozdni delavci. Francozom so bile naše pesmi tako všeč, da ploskanju ni bilo ne konca ne kraja. Med odmorom so pobirali za godce. Že tisti večer so hoteli napraviti ples, a ker je že bilo pozno in so moji tovariši zaposleni 20 km od tod, smo se dogovorili, da se ples priredi nekaj tednov pozneje.

Tako se je zasebni obisk izpremenil kar v javni nastop na odru. Večkrat sem imel priložnost slišati kaj ponižujočega o nas Balkancih, zato se trudim ob vsaki priložnosti Francozom dokazati, da so tudi pri nas prosvetljeni ljudje čeprav nimamo tako lepih cest in toliko avtomobilov kakor Francozi.

Povedati vam še moram, da z veseljem čitamo »Domovino« tako Slovenci kakor Hrvati, ker nam prinaša novice iz domačih krajev, opisuje življenje rojakov v tujini, nas kratkočasi z lepimi romani in nas ne draži z domačo politiko kakor nekateri drugi časopisi. V svojem imenu in imenu vseh tovarišev najlepše pozdrave vsem rojakom.

I. J.

BANKA BARUCH

11 Rue Auber Paris (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vršni vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64 — Bruxelles, Francija: št. 1117-94, Paris, Holandija, števil. 1458 66 Ned. Dienst, Luksemburg, št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošlremo brezplačno naše čekovne nakaznice.

× **Smrt poglavarja rumunske cerkve.** V Cannesu v Franciji je umrl patriarh Miron Cristea, rumunski ministrski predsednik in poglavar rumunske pravoslavne cerkve, za pljučnico. Rajniki je šel v Francijo na oddih, a se je med potjo prehladil, kar je postalo zanj usodno. Novi predsednik rumunske vlade je postal Arman Calinescu, doslej podpredsednik vlade.

× **Gandhi je prenehal z gladovno stavko.** Indijski ljudski vodja Gandhi je nedavno začel gladovno stavko, ker maharadža iz Radžkotani hotel izpolniti njegove zahteve po ustavni preosnovi. Gandhi je izjavil, da se bo postal tako dolgo, dokler maharadža ne bo pristal na ustavno preosnovo. Gandhijeva žena je zdaj zaprta v Radžkotu zaradi političnih prestopkov. Gandhijev sklep je zbudil po vsej Indiji veliko pozornost. Ko je dobil Gandhi od radžkotskega maharadža pismo, ki mu v njem maharadža sporoča, da ne more izpolniti njegove zahteve, je Gandhi izjavil o tem pismu: To je prilivanje olja v ogenj. Mahandas Kamarhand Gandhi, ki so mu dali njegovi privrženci častni priimek Mahatma, kar pomeni velika duša, bo star letos 70 let. Navzlic svoji starosti je še vedno ognjišče vsega narodnega prebujenja Indije. On je svetovalec in tudi dejanski vodja vsega indijskega narodnega gibanja in vodja odpora proti Angliji. Neodvisna Indija naj bi bila po njegovem načrtu v tesni zvezi z Anglijo. Gandhi je izjavil, da ne bo prejel končal svoje gladovne stavke, preden ne ustrežejo njegovim zahtevam. Ker je bilo na posredovanje angleškega podkralja v Indiji ugodeno Gandhijevim zahtevam, je sedaj prenehal z gladovno stavko.

OTROK NA IZPREHODU

Mihec gre z očetom po parku. Na klopi sedita dva zaljubljenca in se poljublja. »Poglej očka, reče Mihec, »ta dva se igra ta kino.«

Ženski vestnik

Ne dajajte otrokom prevročih jedi

Otroci so nestrpni, posebno še, če so lačni. Če jim daš jed prevročo na mizo, ne morejo počakati, da bi se shladila, in jo jedo prevročo, kar je zelo škodljivo za želodec kakor tudi za vrat, ker vroča jed razdraži vratno sluznico in postane ta potem neodporna za vratne bolezni.

Isto velja tudi za mrzle jedi in pijače, posebno še, če je otrok segret. Navadi otroka, četudi je lačen, da bo potrpežljivo počakal, da mu boš jed shladila, saj mu bo potem mnogo bolj teknila.

Je pa tudi za odrasle priporočljivo, da ne jedo prevročih jedil in ne pijejo premrzlih pijač. Kdor se bo ogibal enega in drugega, bo imel vedno zdrav želodec. Če bi ljudje malo bolj pazili nase, bi ne bilo toliko želodčnih bolezni, raka, ran v želodcu, turrov in podobnega.

Jej zmerno, rajši večkrat na dan, prežveči dobro, pa boš zdrav. Zato, mati, nauči otroka že v mladosti pravilno in zmerno jesti, da se bo znal tudi pozneje premagovati v jedi in pijači.

Za kuhinjo

Nadevani ohrovt. Glavo ohrovta operi, očisti in dobro prevri v slanem kropu. Nato ohrovt ocedi in polij z mrzlo vodo. Osminko kile sirovega masla in dve jajci mešaj, da se zgosti, nato primešaj tri pesti kuhane in pretlačenega krompirja ter malo soli in dobro zmešaj. Liste prevretega ohrovta razdeli (vsak list zase), pomaži z nadevom, zvij v klobasico in zloži, kar moreš tesno v dobro pomazano kožo. Po klobasicah polij osminko litra kisle smetane in pokrite duši toliko časa, da ostane samo še malo soka. Te klobasice lahko daš kot samostojno jed ali pa garniraš goveje meso ali pa pečenko.

Dušeno goveje meso. Tri četrтинke kile obležanega govejega mesa od stegna ali križa potolci (cel kos) in osoli. Žlico sirovega masla, eno očiščeno sardelo, malo naribane limonove lupinice, sesekljane zelenega peteršilja in drobnjaka dobro zmešaj, da se zgosti. V meso zareži z ostrim nožem več lukenj in natlači v luknje umešano maslo. V kozi razbela malo masti in prepraži žlico zrezane čebule. Na čebulo položi meso, dodaj nekaj zrn popra in dva drobno zrezana korenčka. Meso nato pokrito duši, med dušenjem prilij po žlicah vode, da se ne prismodi. Ko je meso postalo mehko, ga deni na topel krožnik, v sok pa potresi žlico moke, in ko moka malo porumeni, prilij malo vode, da dobiš gostljato omako. Zdaj omako pretlači skozi sito, in ko ta še enkrat prevre, zreži meso na tenke kose, zloži meso na topel krožnik in s sokom polij. Zraven daš dušen riž, cmoke, makarone in slično.

Dušena špinača. Špinačo preberi, dobro operi in debelejšje žile odstrani, nato pa prav dobro sesekljaj. V kozi razbela sirovo maslo ali olje, zraven stresi špinačo in potresi žličico moke po špinači, malo osoli in popoprjaj ter nekaj časa tako duši, nato pa zalij z mlekom in duši dalje približno pol ure. Tako pripravljena špinača je zelo priporočljiva za bolnike in otroke, ker so vse zdravilne snovi ostale v špinači, ker se ni kuhala v kropu, kakor jo navadno pripravljamo, da jo najprej skuhamo.

Jajca s telečjim mesom. Slabše kose telečje pečenke, ki so ostali od kosila, zreži na drobne rezance. Sok pečenke segrej, prideni zrezano meso, tri žlice kisle smetane in dve žlici naribanega bohinskega sira. Vse to skupaj duši približno pol ure. Med tem pa v loncu raztepi pet do šest jajc, kavno žličico moke, malo soli in tri žlice smetane ali mleka. V kozi segrej malo sirovega masla, noter zlij jajca in postavi v pečico, da se strdi in spodaj zapeče. Ko so jajca pečena in meso dušeno, potresi po jajcih

naribanega sira, po siru pa dušeno meso in daj kar v isti posodi na mizo, v kateri so se jajca pekla. Zraven daš solato.

Jetra v omaki. Četrť kile telečjih jeter zreži na bolj velike, a tenke kose ter jih na razbeljenem sirovem maslu hitro opeci. Opečena jetra potem malo osoli in popoprjaj. Zloži v toplo skledo in postavi na toplo. V sok, ki je ostal, ko si jetra pekla, dodaj še za oreh sirovega masla, malo limonovega soka, žlico soka od pečenke, štiri žlice juhe in malo sesekljane zelenega peteršilja. Ko vse skupaj malo povre in se zgosti, polij po jetrih in daj na mizo.

Praktični nasveti

Lijake in druge mastne predmete očistiš najbolje in najlaže, če si pripraviš vroče vode, v kateri raztopiš navadne sode in soli (vsakega na enake dele). V zamašen lijak vliješ to mešanico in pustiš toliko časa, da se shladi. Nato vliješ krop v lijak in vsa masčoba se bo odtopila in tudi cevi pomila. Mastne posode pa v to mešanico namočiš in potem z vročo vodo še pomiješ.

Vse neprijetne dišave v kuhinji lahko preprečiš, kadar kuhaš zelje, ohrovt in slično, če zaviješ kos starega kruha v plateno krpo in daš zraven kuhati. Kruh vzame namreč ves duh nase. Ko je jed kuhana, odstraniš krpo s kruhom. Če pa kuhaš ali pečeš ribe, tedaj postavi na štedilnik kozico s kisom, ki tudi zelo ublaži neprijetni duh po ribah ali olju.

Belo kožuhovino najlepše očistiš in opereš na ta način, da si pripraviš gosto milnico. Zato narežeš mila in ga v vroči vodi raztopiš. Na vsake tri litre te milnice dodaš še dve žlici salmiaka. Zdaj položi kožuhovino v primerno veliko posodo, vlij na kožuhovino mlačno milnico in z roko nalahko drgni po kožuhovini. Če je kožuhovina zelo umazana, tedaj milnico enkrat ali dvakrat izmenjaj. Nato kožuhovino dobro izperi v mlačni vodi, a je ne ovijaj, temveč jo samo malo obesi, da se voda odteče. Tako izperi najmanj v šestih vodah. Nato kožuhovino obesi v senco in na prepih, da se posuši. Med sušenjem jo večkrat na narobni plati iztepi, da se dlake izravnajo.

Radio Ljubljana

od 12. do 19. marca

Nedelja, 12. marca: 8.00: Kmečki trio. — 9.00: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. — 9.45: Verski govor (dr. Roman Tominec). — 10.00: Tercet Stritar bo pel narodne ob spremljevanju harmonike (Avgust Stanko). — 11.00: Pisan drobiž (plošče). — 11.30: Koncert opernih dvospevov (sodelovali bodo Vera Majdičeva, Svetozar Banovec in radijski orkester; dirigent Šijanec). — 13.00: Napovedi, poročila. — 13.20: Pevski zbor »Grafike«. — 14.00: Operetni zvoki (plošče). — 17.00: Kmetijska ura: Vzorni nasadi (Fran Kafol). — 17.30: Veseli godci, vmes slavni glasovi (plošče). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: Predavanje in spektakel državne obrambe. — 19.50: Klavirski koncert lahke glasbe. — 20.50: Vesele volje (radijski orkester in Fantje na vasi). — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Originalna švicarska godba (bratje Malenškovi).

Ponedeljek, 13. marca: 12.00: Oddih v devetih deželi (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14.00: Napovedi. — 18.00: Zdravstvena ura: Paberk iz vsakdanjega zdravstva: O spanju (dr. Breclj). — 18.20: Orkestralni koncert (plošče). — 18.40: Umetnostni značaj Štajerja (dr. Franc Stele). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: Ljubljana v luči starih potopiscev (Rudolf Dostal iz Ljubljane). — 19.50: Zanimivosti. — 20.00: Rezervirano za prenos. — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Prenos lahke glasbe iz restavracije »Emone«.

Torek, 14. marca: 11.00: Šolska ura: Glasbeno predavanje o kitari. Kitara kot solistični instrument in za spremljavo. Vmes predavanje na instrumentu (Stanko Prek). — 12.00: Iz Mozartovega carstva (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Gosli in kitara (prof. Karel Jeraj in Stanko Prek). — 14.00: Napovedi. — 18.00: Pester spored (radijski orkester). — 18.40: Problem malega naroda (dr. Fran Veber). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: 100letnica redne privatne pošte v Srbiji (Dimitrije Djordjević iz Beograda). — 19.50: Deset minut zabave. — 20.00: Valenštajnov tabor (plošče). — 20.20: Claudel: Zamenjava, drama (člani Narodnega gledališča v Ljubljani). — 21.30: Koncert lahke glasbe (radijski orkester). — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Nadaljevanje koncerta lahke glasbe (radijski orkester).

Sreda, 15. marca: 12.00: Pesmi iz zvočnih filmov (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Kvintet trobil. — 14.00: Napovedi. — 18.00: Mladinska ura: a) Slovanski delež pri odkritjih v Afriki v 19. stoletju (dr. Valter Bohinec); b) Papirnati zmaji (g. Zor). — 18.40: Racionalizacija industrije (Avgust Kuhar). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: Razvoj opere v Zagrebu (Antun Dobronič iz Zagreba). — 19.50: Prirodopisne zanimivosti (prof. Fran Pengov). — 20.00: Koncert frančiškanskega cerkvenega zbora. (sodelovali bodo Valerija Heybalova; vmes orgle solo p. Majhenič). — 21.15: Salonski kvartet. — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Orglice in harmonika (Petan France in Stanko Avgust).

Četrtek, 16. marca: 12.00: Angleške skladbe (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Znani plesni orkestri (plošče). — 14.00: Napovedi. — 18.00: Koncert radijskega orkestra. — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: Predavanje Sokola kraljevine Jugoslavije. — 19.50: Deset minut zabave. — 20.00: Koncert komornega tria (prof. Ravnik, Šlais in Sedlbauer). — 20.45: Saksofon in ksilofon (plošče). — 21.15: Citre solo (Ivo Kosi). — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Iz naših spevoiger (radijski orkester).

Petek, 17. marca: 11.00: Šolska ura: Mladinska igra (izvajajo brezposelni učiteljski abiturienti; vodil bo Mirko Demšar). — 12.00: Pozdravi iz Slovenije (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14.00: Napovedi. — 18.00: Zenska ura: Vrtariti bomo začeli (Lojzka Blatnikova). — 18.20: Za vsakega nekaj (plošče). — 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: Naša književnost za časa vojne (Djuro Gavala iz Beograda). — 19.50: Kotiček SPD: Triglavska stena pozimi (Anderwald Beno). — 20.00: Rezervirano za prenos. — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 18. marca: 12.00: Kar brez napovedi plošče hitijo. — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Kar brez napovedi plošče hitijo. — 14.00: Napovedi. — 17.00: Otroška ura: a) Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgerson popotoval z divjimi gosmi (povest v nadaljevanjih); b) Striček Matiček govori in prepeva. — 17.50: Pregled sporeda. — 18.00: Za delopust (radijski orkester). — 18.30: Prenos slavnostnega občnega zbora društva »Pravnik«. — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: Giuseppe Barbanti-Brodano, dobrovoljec v srbsko-turški vojni l. 1876 (Ristić iz Beograda). — 19.50: Beseda k prazniku (Fran Finžgar). — 20.00: O zunanjih politiki (dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Prenos iz Maribora: Jožefovanje v Mariboru. — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Za dober konec (radijski orkester).

PRI ZDRAVNIKU

Zdravnik: »Ali ne veste, da ordiniram samo do petih?«

Poškodovanec: »Jaz že vem, a tisti, ki me je podrl ob šestih, najbrž ni vedel tega.«

NAPISAL MIRKO BRODNIK

Srce v okovih

18

Ples se je pričel. Sprva je bil nagel, kakor bi hotela dati mlada plesalka vse moči iz sebe, potem je postajal počasnejši, mirnejši kakor kozaška pesem. S tamburinom v roki si je bila takte, da so žvenketali kraguljčki, časih je udarila njena noga ob tla, divje, odločno, in potem se je pomirila in ostala kakor pribita. Samo malo je prenehala, takrat, ko je pesem čisto zamrla. Ko pa se je oglasila v novi moči, se je spet zazibala, kakor bi bila dala novo silo, nov zagon. In potem je pristopil mladi cigan, ki jo je prej spremljal, njune roke so se sklenile in zaplesala sta ples.

Njen pogled je še zmeraj švigal po kozakih, ki so brez besed gledali njen ples. In ko ga je bilo konec, ko so utihnili slednji zvoki balalajk, je plesalka omahnila spremljevalcu v naročje, da jo je poljubil.

Vseprek so se začuli klici priznanja. Tedaj je šla mlada plesalka s ciganom od kozaka do kozaka in v njen tamburin so kar deževali novci, veliki in mali. Še srebrni so bili med njimi.

Skoraj vse sta že obhodila. Ustavila sta se pri mladem kozaku, ki se je pravkar vrnil od soda. Videlo se mu je, da mora biti že precej vinjen. Tudi on je segel v žep in zagugal nekaj denarja, potem pa je prijel plesalko okrog pasu in jo hotel priviti k sebi. Gibko kakor jegulja se mu je izvila in se mu postavila v bran. To pa ga je še bolj razjarilo in vzpodbodlo. Skočil je k njej in ji hotel ukrasti poljub. In dosegel bi bil svoj namen, da ni takrat priskočil mladi cigan, ki je bil z njo, in ga sunil stran.

Kozaku so se divje zablskale oči in se zasekale v cigana, ki je mirno stal pred njim. Plesalka se je skrivala ob njegovi strani in se prestrašeno stiskala k njemu. In potem je nenadoma kriknila. Zagledala je v kozakovi roki nož, ki se je zablskal v soju ognja. Preden je zamrl na njenih ustnicah krik, je ležal cigan pred njenimi nogami, s prebodenim srcem.

Vrgla se je naj in ga jela objemati in klicati. Cigan pa je bil že mrtveč. In takrat se je izvil iz njenega grla strašen krik, tako strašen, da so se celo kozaki zgrozili in planili pokonci.

Morilec je stal sredi njih in kri je kapljala z njegovega noža. Ko se je zavedel, kaj je storil, ko je zagledal nož in mrtveca na tleh, se je mahoma streznil in nož mu je padel na tla. Nenadoma se je obrnil, in hoteč pobegniti, sunil stran dva kozaka, ki sta mu stala na poti. Tedaj pa sta se ga nenadno kakor klešče oklenili dve roki in ga nista izpustili. Ko je kozak pogledal svojemu nasprotniku v obraz, je prebledel kakor zid in brez moči sta mu roki omahnili. S široko odprtimi očmi se je zastrmel vanj, kakor bi gledal prikazen.

Bil je v rokah mladega poveljnika, ki je prav tisti trenutek prišel pogledat, kaj počno vojaki.

»Kaj si storil?« je zagrmel njegov glas, da je vse spreletelo.

Morilec je pobesil glavo. Star cigan, najbrže njih poglavar, je stopil k poveljniku. V njegovih očeh so bile solze in obup:

»Sina mi je ubil!« je zaječal. »Edinca! Kaj bo zdaj z menoj? Kdo bo skrbel za mojo družino?«

Potem se je nemo zagledal v mrliča pod seboj. Mladi poveljnik se je obrnil od njega in poklical oba stražnika.

»Kaj je storil ta mož?« je vprašal in pokazal na kozaka.

»Ubijal!«

»Kakšen je naš zakon?«

»Kri za kri!« sta mrko odgovorila stražnika.

»Kaj bosta storila?«

»Kri za kri,« sta ponovila stražnika.

»Kri za kri!« je mrzlo rekel poveljnik.

Pograbila sta morilca, ki je strmel zdaj v poglavarja, zdaj v stražnika, kakor ne bi ra-

zumel besede. Brez upora si je dal zvezati roke. Šele ko je videl, da se je poveljnik obrnil in da hoče oditi, se je zavedel. Planil je naprej in se vrgel k njegovim nogam.

»Usmiljenje! Usmiljenje!«

»Kri za kri!« je hladno rekel častnik in se obrnil proti gradu.

Stražnika pa sta pograbila svojo žrtev in jo odvedla z dvorišča na polje.

Kozaki, ki so nemo gledali ves prizor, so sledili z očmi, dokler niso izginili vsi trije v temi.

Malo nato sta počila dva strela.

Kozaškemu zakonu je bilo ugodeno. Kri je tekla za kri.

Na ves glas joka je stari cigan pobral plesalko, ki je še zmeraj ležala na mrtvecu. Potem se je vrnil k drugim članom družine. Pobrali so mrliča in s pobešenimi glavami odšli. Vzela jih je noč.

Čeprav je stal sod še zmerom sredi dvorišča, čeprav je bil vol že skoraj pečen in je širil prijetne vonjave po dvorišču, ni nihče več mislil na zabavo. Prizor ki so mu bili pravkar priče, jim je šel preveč do živega. Takrat so se šele zavedli, kako strašni so kozaški zakoni... in kako pravični...

Enajsto poglavje

NADJINA SKRIVNOST

Trije dnevi so minili od takrat. Za dogodek na dvorišču ni od naših ujetnikov nihče zvedel. Janez, ki je večkrat prišel v dotik s kozaki, je sicer videl, da so nekam potrti, toda vzroka ni vedel in tudi poizvedoval ni po njem.

Branko se je že čisto opomogel. Skrbna nega Nadje, ki mu je stregla ves čas, skoraj vse noči, je delala čudeže. Ta dan je Branko že drugič vstal in razen rahle omotice, ki pride zmeraj po dolgem ležanju, ni občutil ničesar. Rane so se bile že zacelile in Janez je jel misliti na beg in vse pripravljati zanj. Čutil se je le, da mladega kozaškega poglavarja še dva dni ni bilo na obisk.

Popoldne je bila Nadja spet v sobi pri obeh ujetnikih. Tedaj ji je Janez povedal, da ne mislita več dolgo ostati tu, ker jima je mladi kozaški poveljnik obljubil, da jima pomore pri begu. Nadja je prebledela in ustnice so ji zadrhtele. Toda premagala se je. Dvignila je glavo in vprašala tiho, kakor ne bi mogla verjeti:

»Zapustiti me mislite?«

»Morava!« je trpko rekel Branko. »Pojdite z nama.«

»Ne, ne morem.« je žalostno odkimala. »Ne morem, ne smem.«

Obrnila se je in odšla v svoje skrivališče. Čez nekaj časa se je vrnila, obložena z vsem, kar je potrebno za beg. Z jedjo in orožjem.

»Vzemite to s seboj,« jima je rekla. »Utegnili bi vama dobro služiti. Pred vsem orožje,« je dodala.

Tako suho je rekla te besede in vendar sta oba prav dobro čutila, da se s težavo premaguje. Videla sta njen žalostni, obupani obraz, ki je govoril čisto druge besede kakor njene ustnice. Branka je zabolelo srce. Stopil je k njej in jo pobožal po roki.

»Nadja, ne bodite žalostni. Saj bo vse kmalu pri kraju. Vaši se vrnejo in potem bo vse dobro.«

»Ne, ne,« je odkimala. »Ne vrnejo se. Dobro vem. In vendar... vendar moram ostati tu.«

»Zakaj Nadja?«

»Ne smem vaju ovirati pri begu. Še brez mene se bosta težko izkopal iz nevarnosti...«

Umolknila je in žalost ji je legla na obraz. Njena roka je nervozno mečkala robec. Pogled ji je počasi romal k oknu, odkoder se je videlo v daljavo po brezkraini planoti in v gozd, ki je kakor velik črn madež vstajal iz snega. Vse je bilo zavito v tišino. Povelj-

nik je bil odpeljali vojake na vaje in grad je bil skoraj prazen.

Potem se je Nadjin pogled nenadoma zjasnil, kakor bi jo bila prevzela srečna misel. Blažen nasmešek je spreletel njen obraz. Njene velike oči so se nenadoma uprle v Branka, da mu je kar čudno postalo pri srcu. Takih pogledov ni bil vajen. Preveč so ga spominjali... sam ni vedel česa...

»Kmalu pride večer,« je rekla Nadja. »Poglejte, kako pada počasni mrak na zemljo. Kakor bi se plazil mimo nas in nas hotel skriti ti drugega pred drugim. In morda nas bo skril in ko bo dan, nas ne bo nikjer več... nikjer...«

Umolknila je. Branko jo je začudeno pogledal. Kaj pomenijo te besede, ki jim ni vedel smisla?

In potem se mu je spet zazrla v obraz.

»Da, mrak, sam mrak... in ljudi loči... prijatelje. In v njem pozabijo na vse, tudi nase. Pa pride spet dan... drugi dan... tretji dan... in kakor bežne sence se spet najdejo in pozabijo, kaj je bilo, in spet žive drug ob drugem, drug za drugega...«

Kaj naj pomenijo te skrivnostne besede? Kdo naj jih razume? Branko si je zaman razbijal glavo. Stopil je k Nadji in jo prijel za roko. Čutil je, kako je ta roka hladna, kakor bi bila mrtva. In ji je tiho rekel:

»Nadja, kaj ste hoteli reči s temi besedami?«

Stresla je z glavo, kakor bi se bila prebudila iz sanj, in si potegnila z roko čez čelo:

»Kaj sem rekla?« ... Sama ne vem...

»Nadja, kaj vam je?«

»Moi Bog, ko bi sama vedela! In to je že od takrat... Ne, ne, zakaj bi vama pravila. Ne bi mi verjela.«

Umolknila je. Dolgo je premišljala in se obotavljala. Potem je nenadoma rekla:

»Vseeno vama povem, da me ne bosta krivo sodila.«

Sedla je na posteljo in začela tiho pripovedovati.

»Moi oče je bil visok uradnik na dvoru. Med carjeve zaupnike so ga šteli in to mu je nakopalo dosti zavidežev in nasprotnikov, ki so ga očrnil pri carju. Prestavili so ga daleč v Sibirijo. To je bilo tisto leto, ko se je poročil...«

Prav za prav sama ne vem, kdo je bil kriv. Oče mi ni nikdar hotel vsega povedati. Nerač je govoril.

Naselil se je z mojo materjo v majhnem gradiču, ki stoji še danes, če ga niso rdeči požgali in razbili. Ker je vedel, da iz Sibiriije ne bo prišel tako hitro nazaj na dvor, ga je kupil Tam sem prišla na svet. To je bilo pred devetnajstimi leti.«

Umolknila je in se zamislila, kakor se ne bi mogla vsega spomniti. Šele čez nekaj časa je nadaljevala:

»Mladosti se prav malo spominjam, samo to vem, da je bilo strašno dolgočasno. Lahko si mislite. Prave družbe nismo imeli in očeta je bolela ta nezasluzena kazen. Tih je postal in zmeraj je bil najrajši sam zase. Edina zabava mu je bil lov. Časih se cele dneve ni vrnil domov. Ko mi je bilo dvajset let, me je vzel prvič s seboj. Streljati sem se že zgodaj navadila, saj pravijo, da se Sibirci prej nauče ravnanja s puško kakor očenaša.«

Ne vem, kako sva potem izgubila pravo pot in zašla v gozdu. Nekaj dni sva blodila po gozdu. Nekoč proti večeru sva zagledala kočico. V njej je bila stamo stara ženska. Prijazno naju je sprejela in nama dala jesti. Vendar sem že prvi trenutek začutila nekakšen strah, nekaj kakor gnus pred njo. Ne vem, kaj je bilo temu vzrok. Oče ji je povedal, kdo je, in takrat so se ji zasvetile oči. Čedalje bolj sem se je bala.

V izbi, ki je bila kuhinja in spalnica hkrati, je imela toliko navlake, da se menda še sama ni nič spoznala v njej. Okrog ognja je imela pristavljenih nešteto lončkov; oče je menil, da kuha domača zdravila. Povedal mi je tudi, da sva najbrž zašla k starki, o kateri pripovedujejo kmetje, da je čarovnica in se je vsi boje. Sicer sem se njegovim besedam smejala, a vendar mi smeh ni prišel od srca.

Dalje prihodnjič.

Obleke perilo klobuki čevlji nogavice kravate robci dežniki

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH

STALNO

Sternceki
CELJE 97

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI!

CENIK ZASTONJ

Za smeh in kratek čas

SPET MODERNA

Mica: »Tvoja obleka je pa res lepa.«
Vera: »Očka mi jo je kupil za osemnajsti rojstni dan.«

Mica: »Čudno, pa je zdaj spet moderna.«

SREČA

A: »Včeraj sem našel štiriperesno deteljico.«

B: »Res. Ali ti je prinesla srečo?«

A: »Je. Bila je namreč v polni denarnici.«

NEVERJETNO

A: »Tebi pa čevlji škripljejo! To pomeni, da jih še nisi plačal!«

B: »Beži! Če bi to bilo res, bi mi morala škripati tudi suknja in klobuk.«

ZMEROM BI RADA BILA MLADA

A: »Kako pa se počuti gospodična Jera?«

B: »Hvala za vprašanje. Vsak dan je starejša, vsako leto pa mlajša.«

VOLJA IN ALKOHOL

Gašper: »Rad bi vedel, ali alkohol res voljo slabi?«

Miha: »Beži no. Bolj ko ga žehtam, bolj sem odločen, da ga nikoli ne pustim.«

TRGOVSKI TALENT

Mihec: »Gospodična, obljubili ste mi poljub, če bom ves dan priden.«

Vzgojiteljica: »Da, Mihec, svojo obljubo bom tudi izpolnila.«

Mihec: »Dajte poljub našemu hlapcu, ker sem mu ga prodal za pet dinarjev.«

UŠTEL SE JE

Janez sedi dobro razpoložen v gostilni.

»Vraga,« reče Janez, »ura je že polnoči.«

»Polnoči?« se začudi tovariš. »Gotovo je več.«

»Ne, ne, pravkar je odbilo dvanaest udarcev,« ugovarja Janez.

»Oh, ne,« reče tovariš, »moral si se ušteti.«

URA

V izložbi nekega urarja je izložena ura, poleg nje pa listek z napisom: »Gre 14 dni, ne da jo navijete.«

Dama stopi v trgovino: »Prosim, kako dolgo pa gre tista ura, če jo navijete?«

NA SODIŠČU

Sodnik: »Kje se je pa tepež začel?«

Obtoženec: »Na Boltežarjevi glavi!«

ZDRAVNIKA JE UBOGAL

Gašperju je zdravnik nekoč prepovedal kajenje. Ne čisto prepovedal, dovolil mu je eno samo cigaro po obedu.

Čez teden dni pride Gašper spet k zdravniku.

»Imenitno ste se popravili,« mu reče zdravnik. »Vidite, kako človeku koristi, če posluša zdravnika.«

»Veste, gospod doktor,« se odreže Gašper, »ampak prav lahko tudi ni, če mora človek petkrat na dan obedovati.«

DVOJČKA

Zdravnik: »Čestitam! Vaš sinček je pravkar dobil sestrico.«

Gospodar: »Saj vendar nimam sina.«

Zdravnik: Pač! Nekaj minut pred sestrico je prišel na svet.«

SADJARJI!

Temeljito in ceneno boste uničili škodljivce na sadnem drevju s pomočjo domačega sredstva

SHELL BILJOBRAHA

Tisoči sadjarjev so se o tem prepričali.

Dobi se pri trgovcih, ki prodajajo sredstva proti škodljivcem, ali neposredno od nas.

Zahtevajte brezplačna ilustrirana navodila!

JUGOSLAVENSKO SHELL D. D.

ZAGREB
Gajeve ulica 5

MARIBOR
Glavni trg 24

LJUBLJANA
Miklošičeva c. 2

PRI NABORU

Zdravnik (pri naboru): »Kako se pišete?«
Mladenček Tekavec (jeclja): »Tek-tek-tek-«
Zdravnik: »Že dobro, oddelek za strojne puške.«

RES JE

A: »Telečja pečenka s solato, torto in kozarcem vina za dva dinarja, ali ni to poceni?«

B: »Kje pa se to dobi?«

A: »Nikjer, ampak poceni je pa le.«

ON TUDI

Trgovec Mihon je prejel od finančnega oblastva dopis: »V davčni napovedi pogrešamo dohodke vaše žene...«

Mihon vzame v roke pero in pripiše: »Jaz tudi!« Nato vrne dopis.

ZVIT ZID

Zid Mojzes ni imel upanja, da bi dobil svojo pravdo, zato je dejal svojemu odvetniku, da bo sodniku poslal gos, morda bo to pomagalo. Odvetnik mu je to najodločneje odsvetoval, češ da bo učinek prav nasproten. Sodba je bila razglašena: Mojzes je dobil pravdo.

»Vidite,« mu je dejal odvetnik, »kako dobro je bilo, da niste naredili tiste neumnosti.«

Mojzes je odgovoril: »O, gos sem mu že poslal, toda zraven sem priložil vizitko svojega nasprotnika.«

V HOTELU

Potnik je spal v hotelu slabše vrste. Zjutraj pa je ves bešen nahrulil slugo: »To je strašno! Vso noč nisem zatisnil očesa, ker sta se v sosedni sobi podili dve miši.«

Sluga: »Ali mislite, da vam bomo za teh siromašnih nekaj dinarjev priredili celo bikorbo!«

OPEKO

strešno in zidno, vseh vrst iz prvovrstne opkarne kupite po zelo ugodni ceni in plačilnih pogojih pri JANKU KONČARJU, Litija.

Mali oglasi

NAROČAJTE IZ KUPČICEVE DREVESNICE IN TRSNICE

na Ptujski gori. Seznam in cenik na razpolago.

BREZPLAČNO STANOVANJE

sestoječe iz sobe, kuhinje in shrambe, dobi, kdor prevzame varuštvo hiše. Hiša stoji v bližini postajališča v kraju, oddaljenem 10 km od Ljubljane. Ugodna prilika za upokojece. Vselitev v aprilu. Ponudbe z navedbo poklica na ogl. oddelek »Domovine« pod »Poštena človeka«.

POVERJENIKE IN ZASTOPNIKE

agilne in sposobne, po vseh krajih Slovenije za nabiranje članov, varčevalcev in posojilo-jemalcev, sprejemem. Resnim in vztrajnim sodelavnikom nudimo ugodno priliko trajnega zaslužka. Pismene prijave sprejme Posojilnica »Moj dom«, Ljubljana, Dvořakova 8. 63

POSJILA NA VKNJIZBO,

poroke, menice, dolgoročna hipotekarna po 7%, ter kmetom za gospodarske potrebe po 6% obresti nabavljamo. Pojasnila s prednakazilom din 3 znamk daje Central, Zagreb, Bregovita 7.

ZDRAVSTVENE IN POUČNE KNJIGE

Dr. Holänder: Zablode ljubavnega življenja Din 20. — Kako se žena obvaruje spočetja nosečnosti Din 40. — Največja arabska sanjska knjiga — vedeževanje iz kart, in dlani, loterija, astrologija, punktiranje — Din 66. Razpošilja po povzetju, Bagari, Maribor, Loška 5/L.

HIŠO

z dvema sobama, kuhinjo, shrambo in verando proda Sauer Florjan, Stražunska ul. 9, Pobrežje — Maribor.

DVE PRIJATELJICI

24 let stari, čili kmečki dekleti, Slovenki, vsaka s 30.000 din dote in opremo, se želita omožiti. Več pove Elida, Zagreb, Tomičeva 7.

V OSKRBO VZAMEM OTROKA.

Naslov v ogl. oddelku »Domovine«.

IZJAVA.

Podpisani Pintar Jakob, tov. del. iz Zatreznice, preklicujem in obžalujem kot neresnične obdolžitve, izrečene o g. Zibertu Mihov, tov. del. z Javornika, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Jesenice, 21. februarja 1939. Pintar Jakob, l. r.

Prava
lepota
je ...

... brez gub

Da boste lepi, da ostanete mladi, ravajte se po Režimu Simon.

1. Zjutraj in zvečer masirajte vlažno kožo s

CREME SIMON

ki hrani in varuje epidermo ter jo napravi elastično.

2. Da dosežete baržunasto mat polt, uporabljajte

CREME SIMON M.A.T.

»Dve prijateljici Vaše lepote«

Brezplačen vzorec pošlje po zahtevi trdka M. Neumann, Oddelek G, Zagreb, poštni predal 310.

HRANILNE KNJIZICE

vseh denarnih zavodov, 3odstotne obveznice, bone, delnice itd., valute (tuji denar) vseh držav — kupimo takoj in plačamo najboljše.

BANČNO KOM. ZAVOD

Maribor, Aleksandrova cesta 40
Prodaja srečk državne razredne loterije.

354

NAGROBNE SPOMENIKE

s starega pokopališča sv. Krištofa (in nove spomenike) po nizki ceni dobite, dokler traja zaloga, pri kamnoseku Kuno-varju Franju, pokopališče pri Sv. Križu v Ljubljani.

SAMO Din 98.—

63719 Po ceni in dobra zapestna ura Shock Proof, lepo kromirano ohišje s svetlečimi številkami in kazalec Din 98.—

63796 Ista z anker kolesjem na kamne tekoča s sekundnim kazalcem Din 185.—

63710 Ista s prima anker kolesjem na 15 kamnov s sekundnim kazalcem Din 260.—

Zahtevajte cenik, zastoj in poštne prosto.

H. SUTTNER, Ljubljana 6

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

**Po Sloveniji gre glas:
»Domovina« je za nas**

Mislila je,
da je njena
brisača
bela ...

... dokler je ni
primerjala z Radion
belo brisačo!

Ali more biti pravkar oprana brisača tako sivkasta? Seveda, če ni oprana tako, da je iz nje popolnoma odstranjena vsa nesnaga, se zdi poleg Radion belega perila zanemarjena. Pri kuhanju raztopine Radiona se tvori kisik, ki skupaj s peno mila struji skozi perilo in temeljito odpravi vso nesnago. Zunaj in znotraj bleščeče čisto perilo, brez primera belo - Radion belo.

SCHICHT^{OV} RADION

NI ČISTEJŠE BELINE OD RADION BELINE